

සත්ත සතින
ප ද්‍ර ම ධ්‍ර ව.

ශ්‍රීපත් ත්‍රිපිටකවාගී කේතවායී
බුඬ්‍රිය සාමිපාදයන් විසින්
විරචිතයි.

කොලඹ විද්‍යාදාය පිරිවෙණේ වාසී *
හෙයියන්තුඩුවේ දෙවමිත්ත සාමිත් විසින්
භූමි කොට සකස්කරණලදි.
සියලු ආසිතිකාරයන්ගේ කැමැත්ත ඇතුළු
ඇත්. ඇම්. පෙරේරා විසින්
කොලඹ ලඛිතානිනව විශ්‍රාම නම් සනතුලසෙති
අච්ඡි සස්වතලදි.
ශ්‍රී බුබ්‍රව්‍ර 2431.

THE PĀṬA BĀDHU

PĀLI POETRY BY

THE VENERABLE BUDDHAPRIYA

WITH THE

SINHALESE TRANSLATION OF THE AUTHOR.

EDITED BY THE

REVD. H. DEVAMITTA

OF

VIDYODAYA PARIVENA COLOMBO.

Published by N. M. PERERA
at Lankabhinawawistruta Press
COLOBO.

1887.

INTRODUCTION.

සංඥාපනය.

පඤ්ඤා.

ලෝකතරා නැමැති මධුව පඤ්ඤා නම් වේ. *

ලම්භාභාස කවරකලෙක කවරුවක වීඝ්න කවරකු වීඝ්න කරණ ලද්දේද?

ශ්‍රීබ්‍රහ්මයන් 1703 තේදී ලක්ෂාර්‍යපද්‍රාහ්නව නාතාදෙශයන් වටත් කොට සකලාගරාග්‍රිත් වීරජින පොතපොත්තරුව දගුරුපාතික කොටරු සල ශ්‍රීසංඝබොධිපරාක්‍රමවාහු නම් මහාගුරුපාතිකයෙකු තත් වසින් මාහැඟි කොට කරවනලද දක්ෂිණත්‍ර නම් මහාගුරුපාති ව වැඩි වුසු බුද්ධිප්‍රායාමිපාදයන් වසින් කරණලදී ඒ මේ බුද්ධිප්‍රායාමිපාදයන් වහන්සේ නම් ආනන්ද නම් වහරන නමහා වීරපාදයන් වහන්සේගේ ශිෂ්‍යයෙකු සිසිනලදී, ඒව මේ ප්‍රකරණයෙන් හා මාහැඟිපාති පදසිහි අවබෝධය පිණිස මුත්වහන්සේ වසින් කාතකපසුකුත් ආශ්‍රය කොට කරණලද මහාපාදසිහිප්‍රකරණවසානයෙහි "විබිඛනානන්දපර වහරනරාගං නමපණ්ණාසිකං, සිසෙසා දිපසිකරකෙත දම්මවසුන්ති දිපසිකරාකාසො, බාලාදිවිවාදිවාසවිතසම්බ්‍රමයං සාසනං භේතසි සො, සොසං බුද්ධපරිච්ඡේදො සති ඉමමුත්තා රූපසිහිං අකාසි" යන මේ ගාථා සෙසුසු ප්‍රකාශිතයි, මුත්වහන්සේව දිපසිකර බුද්ධිප්‍රායන නාමවස ද කිසිකලෙක සොලිථව බාලාදිත්‍යවාසය වූ විවිඛනානන්දපරාග යන මහර වසෙහි වැඩවසමින් එහි බුද්ධසුත් බැබළවූ බැවින් වොලිසබුද්ධපරිච්ඡේද නාමයද කිසිකලදී; † මුත්වහන්සේ ශ්‍රීබ්‍රහ්මයාදෙශයෙහි නිසමුදයසම භීතවිප්ලවමල බුද්ධි ඇති ශ්‍රීපිටකධාරී මහාභීරු කෙනෙක්ව ත්‍රිපිටකධාරීදී ගාඤ්ඤාත් මනා කොට උගත් බොහෝ පටිපාටියෙන් ඇති ව බුද්ධසුත් බැබළවූ උතුරෙහි, ඒව මහත් දහනිවේදනය වූ සිසාභී නම් පටිපාටිවරයන් වහන්සේ වසින් වීරවිතසාරසම්මත නම් වූ මිහිභූමිප්‍රකරණව සානයෙහි "දක්ෂිණත්‍රමපරිච්ඡේදා පිටකතසංකාරිතො බුද්ධපරිච්ඡේදො සො සිසෙසානන්දාසමාසති; තෙන සිසෙසානන්දාසමාසමනා සම්මතා සුචිත්තා වෙරෙන ද්විතියා ඵලො වීරිතො සාරපසිහිනා" යි සඟාදියෙන් හැඳින්වූ මේ සම්මතවහන්සේ වාසුකානන්දපාතිනන්දී නොසෙක් ශබ්දගාඤ්ඤාත් ද නිකායමාදිය ද පිටකතසංකාරිකය ද මනා කොට ඉගෙනීමෙන් බුද්ධිමයෙහි ද නාතා ගාඤ්ඤාසංකාරිකය ද නාතා සමයෙහි ද වීරාරද පවුඬියක් ඇති ව මාහැඟි ප්‍රකරණයන් සල

* 103 වෙනි ගාථාව බලනු.

† සොලිථව උගත්කෙනෙකු සි ඇති මි පටිපාටියක් සිසත්.

උතතීග්‍රහඵකතීතා නෙනෙකි, ඒබව රූපසිඛනදියෙන් සුප්‍රකාශිතයි, රූ පයිසිය නම් පාණිනියවනකරණයට විහාසිඛානතාකෘත්‍රදිය මෙන් කවචා සතවනකරණය ඉගෙන ගත්තත්ව ඉතා උපකාරයි, රූපයිතියෙන් මෙන් කසයින් වීරිතෙන් එහි සුත්‍රයන්ගේ අදහස් සුබොධ නොවේ, රූපයිති විතාවත් මුත්වහන්සේ විසින්ම කළබව එහි සඳහන්කරණලදී පද්‍ය මධු නම් මේ ග්‍රන්ථය කුමක් නිසා කවර පරිද්දෙකින් කරණලද්දේද? රහතත්‍රයදුණුසුමරණය හා සියලු සතුන් කෙරෙහි මෙන් කීර්ම සියලු ගුණප්‍රතිලාභයට මූලකාරණ වන බැවින් ඒ රහතත්‍රයදුණුසුමරණ මුඛයෙන් සනාඨිතාශීර්ශනය ද ඒ සනාඨිතාශීර්ශනප්‍රමුඛයෙන් රහතත්‍ර සදුණුසුමරණය ද එකවාරකප්‍රකාශයෙන් නිපදවා ඒ අනුසමරණ කුමලය සනාඨයන්ට පිරිනමා එයින් හිතාශීර්ශනවශයෙන් මෙන් කරණ නිසා පද්‍යවනාවශයෙන් කරණලදී මේ කාව්‍යය නම් මධුරම නොහර කාව්‍යලක්ෂණයෙන් සමන්විතවූ හරු කටයුතු උතතීග්‍රහඵ සන්ගේ වශීර්ව දැනුලත් වූ බුබුච්චනානුගත මාහැඟි ධර්මයන්ගෙනුත් ජනෙලඬකාරයෙනුත් ප්‍රතිපිඬිතවූ බුබුච්චය පුත්‍රකුකරන්ගෙන්වත් එක වාක්‍යසමිඬිතයෙන් බුබුදිරහතත්‍රයදුණුසුමරණය හා චෛත්‍යාවනා කරණ කැමති සැදහැදැහි සඳහන්වත් මානසිතාමාචිතනාහිප්‍රා සිත්වත් ජනෙලඬකාරයෙහිපදගසත් දහගණු කැමැත්තෙන්වත් අත්‍ය නෙනාපකාරීවූ උභයන් විසින් සමභාවනා කටයුතු වූ සඤ්ඤාගුණීය දැහි මාහැඟි ග්‍රහඵයෙකි, මෙහි 'උණණපප්‍රණ' යනාදි පළමුවෙනි ගාථාව පවත් හැටනවවැන්න අවසන් කොට සමීඤයන් වහන්සේගේ රූප කාය අනුසමරණය කොට පටනි ලෙස මෙන් කරණලදී-එතැන් පට න් ගාථා එකුත්විසිසකින් සමීඤයන් වහන්සේගේ ධර්මකායවණ්ණනා වක් ද, * එතැන් පටන් ගාථා තුණකින් සමීඤයන් වහන්සේගේ හෙ තුදාවසාරාප්‍රාචාරා දෙකින් පැවති වරිතාදභුතවණ්ණනාවක් ද, එතැ න් පටන් ගාථා පසකින් සමීඤයන් වහන්සේගේ පරිනිව්‍රාණයෙන් මැන සනාඨානිවිච්ඡිකරවූ වරිතාදභුතයන් තත්සදුගවූ පුබ්බරිතයන් හා එක්කොට වණ්ණනාවක් ද, අනුගත්වැන්නෙන් බුබුගුණානිගමනයෙ න් අශීර්ශනයක් ද, අනුද්‍රවැන්නෙන් පශ්චාත්ධර්මවණ්ණනාවක් ද, අනුගතවැන්නෙන් ප්‍රතිපතතිධර්මවණ්ණනාවක් ද, එක්සියවැන්නෙන් සාසනමුඛයෙන් සමීඤවණ්ණනාවක් ද, එක්සියවැන්නෙන් නිව්‍රාණවණ්ණනාවක් ද, එක්සියදෙවැන්නෙන් අනිශ්චිතසංසාරන වණ්ණ නාවක් ද කරණලදී; එක්සියතුන්වැන්න ග්‍රහඵකතීතාගේ බුද්ධ කෙ රෙහිද සදගුරුන් කෙරෙහිද හකතියත් සමිඤ්ඤරූපඤ්ඤිතයත් අනවසඤ්ඤිතයත් සමිඤ්ඤපද්‍යවණ්ණනාමුඛයෙන් හදහිධානයත් යන මේ සියල්ල එක්කොට රචනාකරණලදී, එක්සියහතරවැන්නෙන් ප්‍රක

* මේ හැමතන්ති ම ඒ ඒ අණවණ්ණනාකරමින් යට සිලෙස මෙන් කළබව දහසුතු.

රණකථා විසින් රහතනුයෙකුණුයුක්තාදිවිශාසත් උපවිතකුසලය
 ඇතිතස කොට නමින්ගත් ප්‍රාථමික කියනලදී මෙසේ මේ ග්‍රන්ථ
 ස සිවුතුරුපදිසියෙහිත් හොබවා ගොතනලදී, එයින් එක්සියතුණක්
 වසතනහිලකා නම් වාතනසෙකුත් අවසාන පද්‍ය ගාදීලෙව්නිනතම්
 වාතනසෙකුත් රවනාකරණලදී මෙහි සත්තසත් දුඩුප්‍රාසාදික
 සත් විසින් ම කලබව මිස අනාපසිතසෙකු විසින් කලබවට හෙතු ගො
 පෙණේ, මේ සත්තසත්තම් නොසෙත් නිදසුන් දක්වා නොවුලාට අද
 හත් සුබොධ වන ලෙස මාහැඟි කොට කරණලද්දේය, එය පද්‍යවිට
 ණ්ණ නා මුඛස කොට කරණලද්දේවිනුමින් දුරවබොධ වූ කිසිතැනක
 මාහැඟිවූ භාවමාත්‍රසෙකුද දක්වනලද්දේය, කිසිතැනක සමුදයාථිථාදි
 සත් දක්වනලද්දේය බොහෝදෙනාට මහත් අභිවෘද්ධියකවූ මේ ග්‍ර
 න්ථය කාලාන්තරයෙන් ලිපිකරුවන්ගේ ප්‍රමාදදියෙන් හටගත් නොසෙ
 ක් දෙසෙත්ගෙන් අකුලව තිබෙන බැවින් මා විසින් උඛපාත දෙරවින්
 පොත් කීපසක් සපයා වාගේ අවාසියිලු කොලම් මාලිගාකන්දේ විදේශී
 ය පරිවේණිවිපති භික්කුවුවේ ගොරවාගේ අවාසී ශ්‍රීසුමනලාභිබාන
 නාසකභාෂිතාදසත් වහන්සේගේද අසමදවාසීවූ ගොරවාගේ බවුටත්
 තුබාවේ පභිතදෙවරක්කිතාවාසීයානන්ගේද උපදෙසත් ඇතුට අවස
 කතලෙඛකසත්ගේ ප්‍රමාදයෙන් ජනිතවීරච්ඡාසියත් පහ කිරීමෙන්
 ශුඛ කොට සකස්කරණලදී මේ ප්‍රකරණය ශුඛ කරන්නාවූ වෘසි
 න් පද්‍යකීපසක කාලාන්තරයෙන් හටගත් දෙසින් විෂවල්ලු පද අථිථානු
 කුල ලෙස යොදනලදහ; ඇතම්තැන සුඛාවබෝධස සදහා ද නානා
 පාඨයන් දක්වනු සඳහා ද අධොලිපිද යොදනලදී, මෙහි මාගධ ව්‍යව
 භාරයෙන් ක්ෂපණාටි ප්‍රාකාශලෙස ලක්දිව ව්‍යවහාරව එන 'කුණු
 පාෂාණි' යනාදි ඇතම් සංසකානාමයන් ශබ්දශාත්‍රුතාවත් වැඩි වී
 රුඛ නොවන බැවින් වෙනස් නො කරණලදී, අභිසව වීරුබවූ 'සප්ත
 බෝධිත' යනාදිය අවසනා ව්‍යවහාරයයි හැඟෙන බැවින් අථිථානුකු
 ල ලෙස සප්තාබාධාන කියා යොදනලදී, සප්තාබාධානසත්‍රද මීට යො
 ග්‍යබැවින් කිසිතැනක එසේද යොදනලදී මෙසේ මේ ප්‍රකරණය
 මට හැකිපමණින් ශුඛ කොට සකස්කරණලද්දේවිනුමින් මෙහි නව
 ත් දෙස නිවෙන්නට පුළුවනි, එබැවින් මේ ප්‍රකරණය බලන්නාවූ ප
 ණ්ණිතයන් විසින් මෙහි සම් දෙසක් දකිනු ලැබේ නම් කරුණාවන්
 ලොකාභිසිඛිස සදහා ඒ දෙස් ශුඛ කරණලැබෙවා.

මාවසින් ශුඛ කරණලද මේ ග්‍රන්ථය දළභව පදිම් ඇත්. ඇම්. පෙරේරා
 අදි කීපදෙනෙකුත් විසින් අවමුතසකු පිණිස මගෙන් ලබාගන්නාලදී.

මේ සංස්කෘතය හෙයින්තුඩුවේ දෙවමිතය
 ස්වභාවයන් විසින් ලියනලදී.

H. DEVAMITTA.

ශ්‍රී ලංකා සංග්‍රහය.

—**—

පි.වි.	පෙළ.	දෙවැනි.	ශ්‍රී.වි.
3	9	උචිත	උචිත
"	31	සව	සවස්
6	33	චන්ද්‍රානි	චන්ද්‍රානි
8	20	සංක්‍රාන්ති	සංක්‍රාන්ති
11	17	ගායත්‍රී	ගායත්‍රී
12	11	අභිභූත	අභිභූත
13	6	දෙව්	දෙව්
16	5	සංක්‍රාන්ති	සංක්‍රාන්ති
"	"	නිකං විස	නිකං විස
"	10	සංක්‍රාන්ති	සංක්‍රාන්ති
"	14	බොධි	බොධි
"	"	සංක්‍රාන්ති	සංක්‍රාන්ති
22	23	උචිත	උචිත
"	34	ජයන්ති	ජයන්ති
23	2	දක්‍ෂිණ	දක්‍ෂිණ
25	22	භූමිකා	භූමිකා
29	3	මොහ	මොහ
"	5	අමතර	අමතර
"	14	බොධිසම්මාර්ග	බොධිසම්මාර්ග
30	19	නිකම්ම	නිකම්ම
"	34	භික්‍ෂු	භික්‍ෂු
35	15	ආපද	ආපද
"	19	ආපද	ආපද
36	22	ප්‍රසාදය	ප්‍රසාදය
39	16	නොවැඩ	නොවැඩ

මෙහි නවත් අවධානයක් තත්වයේ ප්‍රදානයෙන් දී සම් දෙසක් ඇත්තම්
එසේ පරික්ෂා කොට අනුමතව කටයුතු

THE
PAJJA MADHU:
PĀLI POETRY
WITH
REAL TRANSLATION IN SINHALA.

පද, විසතින

පද මධ්‍යම.

හාමෝ තසා ගාථානො අරහතො සමෝ සබ්බසා.

උණ්ණපට්ඨණ්ණසමිමලනො ගලිඨා

පාදමුරගලිදලසසුබාලවානං

පනාතිව සත්තුනඛපනාති පඤ්ඤාසං

පිණ්ණතු සුබසුබිතං මහතුණ්ණපිතං—1.

උණ්ණ-උණ්ණමණ්ණලස වැනිවූ (දේහෝ නොහොත්) උණ්ණමණ්ණල නැමැති; පට්ඨණ්ණ-ප්‍රකාරයෙන් පිරුණුවූ (තෙවත්) සුමනසත් කපා හිටිවූයෙන් හෝ ප්‍රකානිවත්‍යා මෙන් කදවිත් නොව සද්ධාරිකාවක සෙන් හෝ ප්‍රකාරයෙන් පිරුණුවූ; සමිමණ්ණලනො, චතුර්ණ්ණලයෙන්; ගලිඨා, හිටිවූ; පාදමුර-පාදපට බඳු පදමයෙහි (දේහෝ නොහොත්) පාදනැමැති පදමයෙහි; අභුද්දලස-අභුද්දලස බඳු පත්‍රයෙහි පිහිටියාවූ (දේහෝ නොහොත්) අභුද්දලස නැමැති පත්‍රයෙහි පිහිටියාවූ; සුබාලවානං, අමානවිඤ්ඤාත්; පනාති, ග්‍රන්ථිතාමෝ; සත්තුනඛපනාති ඉව, ශාස්තෘනුගේ නබ්‍රෙණ්ණ වැනිවූ (නොහොත්) සුබාලවානං පනාති ඉව, අමාන විඤ්ඤාත් පනාතිව වැනිවූ; සත්තුනඛපනාති, ශාස්තෘනුගේ නබ්‍රෙණ්ණ නොමෝ; සුබසුබිතා, හුදු සුබිත කොට; මනතුණ්ණපිතා, මනතුණ්ණපිතාවූ; පඤ්, සඤ්ඤාත්; විසෙසා, අනාචාරිකයන්; පිණ්ණතු, පිණ්ණවා (නොහොත් උග්‍රපනාති ම) මහතුණ්ණපිතා, මහාපුරුෂවූ හැඩින් බොහලද්දී (දේහෝ නොහොත්) සිත් නැමැති තුනින් අලංකාරසාත්‍යනවනවකයෙන් බොහලද්දී; පඤ්ඤාසං, චක්‍රකාරවූ (දේහෝ නොහොත්) පඤ්ඤාසං සඤ්ඤාසං (නොහොත් උග්‍රපනාති ම) අවිසෙසං පඤ්, සමානානාසා; සුබසුබිතා, සුබපිපාසාපරාධනාදී ද්‍රව්‍යයෙන් මිත්‍ර නොවීමෙන් හුදු සුබව පැමිණිනු (නොහොත්) සුබ, වානපිත්‍යාදී දෙව්විත මනසෙන් (දේහෝ නොහොත්) රසාදී දෙව්විතමයෙන් හැඩව; සුබිතා, අරුර්මසුබයෙන් (දේහෝ නොහොත්) අමානමනාතිචාණ්ඩුසෙන් සුබිතවූ (නොහොත්) සුබිත කොට; පිණ්ණතු, පිණ්ණවානං නත්තවසානු සාද්‍යයවූ නත්තද්දරපත්‍රණ්ණවකයෙහි නත්තදකාරිනතන වකයෙන් පැවැත්නාවූ ප්‍රසාදමයකුගලවෙනනාවෝ විෂ්‍යවිෂයි දෙදෙනාගේ අනෙදෙව්‍යාරයෙන් නත්තද්දරපත්‍රණ්ණවනාමයෙන් මෙහි සිත් හුදු ලැබෙත් කුමක් මෙන් දසත්, පඨවිකසිතාදික විසස කලාවූ බ්‍රහ්මයන් ව පඨවිකසිතාදිනාමය ලැබෙත්නාක් මෙන් ඒ වෙනනාවන්ගේ ද

වැළිත් නමින් පැවති අලංකාරයෙහි ආරාධිතකාරයාගේ දිව අක්ෂර
 පට සිසුලුයාගේ හිත සිබිකිරීමෙහි ද අතිත දරු කිරීමෙහි ද ආශාසනය
 මෙහි කැමැත්ත මගින් ස්ථානයක් ම ඔවුන්ගේ ඔව්හු නැතහොත්
 ද වන්නේය. එසේ මැසි මෙහි සමස්ත සියලු ලෝකයාට ලෝකික ලෝ
 කාකාර භිතොපදේශකයෙක් සායනාභාවය ද වසුමානවලය සේ
 අතිමනෝහර වූ උණුමණුවලයෙන් හා පදමතුලයාදයෙන් හොඳනාවැ
 වීත් සකල ලෝකයාගේ නමුත් නමුත් රූපයානාමයෙන් ඇතිසේ
 ද එබඳු කෙනෙකුත්ගේ පාදනාමයෙන් වසුමානෙකෙක් ගිලිහි පදම
 පත්‍රානුයෙහි හුනු අමිතවිද්‍යා ශ්‍රේණිතුලය ද මේ තත්ත්වය හෙයින් හා
 පාතව්‍යයෙහි වසුමානවනොවාරික විකල්පයෙන් බොත්තාවූ සල
 යත් ප්‍රකාශිතවනිද්‍යත් මෙන් පරිගණනයට නිදහස වානිපිතාදි
 දෙසයන් නො අරමුණුයෙන් පිණිස මෙහි සාමාන්‍ය සුමයනාය,
 මෙසේ මේ ඔව්හුය ස්වභාවයෙන් තත්ත්වයෙහි කුලලවෙනතාව
 ගේ වනාන්තරාදියෙන් නො අරමුණුයෙන් නො අමතරවනි නො
 සුමයනායෙන් පිණිස මෙහි සාමාන්‍ය ද ඒ ඔව්හුය අනු ම ව්‍යාප්ත වත්
 තේයයි මෙසේ මේ ආරම්භිතපදමයකාරියන් තනනිතිතා කෙරෙහිත්
 ආරම්භණයෙන් ඒ කුලලයාගේ ඔව්හු නැතහොත් දනනු.

බිත්තාය මාරුපුතා පරිවතය සතු
 පාදසාය ප්‍රතිසාය සිතපටිලාය
 යා පෙති කාලනසරවලියා සිරිසා
 දෙනහිනා රූපය හුලිපහති තනනා—2.

සා, සමස්තයම; මාරුපුතා, මාරුනුහු වසින්; බිත්තාය, වීදනා
 ලද; පරිවතය, පෙරළි (හෙටත්) හෙපාලිකාමුක්‍යාදි පුනරවෙසෙන්
 හෝ මාරුනාට විමුඛව හෝ පෙරළි; සතුපාදසාය, සායනානුගේ පාද
 යත් අග්‍රය කිරීමෙන්; ප්‍රතිසාය, පරදවනලද එම මාරුනුහු ඇති; සි
 තපටිලාය, සුදු වූ පිලඇති; කලනසරවලියා, රන්සිදු පෙළෙකි; සිරිසා
 සොහොට; පෙති, පස ගණිද (හෙටත්) පරදවා ද; කනනා, මනෝහරවූ;
 යා අහුලිපහති, ඒ අහුලිශ්‍රේණිතොම; අහිනා, සකියත්ව; රණපසා,
 සුමයෙහි පස (දේශනා නොහොත්) පාපය; දෙන, දේවා මාර
 යාගේ අසුධවිකා වැස්වීමෙන් කලා වූ සුමයෙහි ඒ අසුධනාක් බුදුත් කර
 පැමින කිසිවක් මල්වසින් පෙරළි ශ්‍රීපාද සමීපයෙහි හුනුවා ද කිසිවක්
 මාරුනාට ප්‍රතිපක්‍ෂව ඔහු වීදිත්ව මෙන් අපස්සෙහි පෙරළි පාදසමීපයෙහි
 හුනුවා ද දක ඒ සුමයෙහිත් ඔහු පැරදිගෙයින් නවෙසනාකාරයෙන්
 පෙරළි ශ්‍රීපාදහප්තය කිරීමෙන් මාරුනා පරදවා සායනානුට පසගෙණ දිත්
 නානු නම වෙත් නුයී— 'පරිවතය සතු පාදසාය ප්‍රතිසාය' සි කියන
 ලදි මේ ප්‍රකාරයෙන් ද වැළිත් අහුලිසුගේ කරන්නා ද නව නික

නාමිකයන් මිසාමි. ඉමාරපරාය ද අනුසාරණය කෙරෙහි, මත්තෙහි
 ද මෙවලු හත්ති මෙයේ මතුණ විශේෂයන් සිතියනුතු—අනිකුත් රි
 නාපයොග්‍ය ශබ්දයන් ඇතද සර්ව ශබ්ද ප්‍රයෝගය ඉතිරිකරගත් මි. විතරක
 වලිස පිණිසයි, එසේමැයි සමෙක් උපදෙශානුශාසකයෙක් ගායනා ද එ
 බිඳුකෙනෙකුත්ගේ අලුතුව පාදහර්තය කපු කෙනෙකුත්ගෙන් පරපරා
 කොට පසු ගෙණ දීමෙහි සමාජීය ද මෙහි, එවැන්නවුන් ද පරදවා සිටි
 නාමි නිරන්තරයෙන් ගායනානු පාදහර්තයන් ගනු පරාය කොට සිසු
 හතුවා ජය ගෙණ දීමෙහි සමාජීය වෙති යනු සියලුම ක්‍රියාමත්තයන්
 වනහෙයින් උචිත ම වේ — උපමානකාන්තය උපමෙයයා කෙරෙහි
 ආරාධණාද උපමෙය නිවුණයාගේ මාචිතය නුතනායද මේනැත පටි
 ත් හැමතැන්හි ම ආදිගාථායෙහි උග්‍රතාවයෙන් ම දනනු.

සොවණ්ණවණ්ණ සුදුමුඛවි සොමිමුතුමු
 පිසිව පිසි කමතුනනති භාරි යෙයං
 තෙ සුප්පතික සුකොමල දිසපණ්ණි
 පාද, ජිනස ප ද දනතු පදං ජිනස—3.

යෙයං, යම් පාදකෙනෙකුත්ගේ; පිසි, පානී නොම; සොවණ්ණම
 ණ්ණ-රත්වත්ති; සුදුමුඛවි-සිසුමුඛවි ජි ඇත්ති (නොනොත්) රත්වත්
 සිසුමු ජිවියත්; සොමි-මනොසු; කුමමිසිලුව, කුමිපාසිසක් මෙන්;
 කමතො උනනති, කුමියෙන් උනනතිසක් ඇතිව; භාරි, බවලා ද; ජින
 ය, සමාධිකායෙන්; තෙ, ඒ; සුප්පතික-කුමියෙහි හැමතැන ම මනාව
 පිහිටන්වා; සුකොමල-ඉතා ම කොමලයි; දිසපණ්ණි; දික්වූ විලම් ඇ
 ති; පාද, ශ්‍රීපාදයෝ; ජිනස, සකියානුකාව; පදං, තමන් ප්‍රශ්නා වහනු
 හෙයින් තමන් ගේම පිහිටක්; ප ද දනතු, දෙත්වා (නොගොත්) කිසි
 ණපදය දෙත්වා.

අචෙජ්ජපඬකපසිරිං සිරියාසකාය
 යෙ මද්දිනා ජිය වරනති සරෙජසියෙ
 සද්දිනා ජිය ව තාති පරගරාගා
 තෙ ජිරිත මුනිපද ප ද දනතු ලකයා—4.

අචෙජ්ජපඬකපසිරිං, ප්‍රකාශකාලයෙහි සමුහිතව ආශ්වාසීපදමයන්
 ගේ සොහොම; සකාය සිරියා, සකියා ගොහායෙන්; මද්දිනා ජිය ව *, මද්දි
 තවුන් මෙන් ද (හෙවත්) අවකරන්තවුන් මෙන් ද; පරගරාගා, අතිකෙ
 කු කෙරෙහි පැවැති අභිප්‍රායයෙන් (හෙවත්) තදනිතවතු භරණිකයින්
 හෝ සොහොනකවු සමුහ හා සද්දකෙහින් හෝ ඒ නමා කෙරෙත් අන්‍ය

* මද්දිනො විය, මද්දිනොවිය, මඩනාවුන් මෙන්ද-කියා ඇතමි පොත
 ක පැහැණි.

වූ අශ්ව ස්වපදමය කෙරෙහි පැවැත්නාවූ අභිලාෂයෙන්; හානි, ඒ ශ්‍රීතති තවු අශ්වයෙකි පදමය; සච්ඡිතා විය ව, සුමුතවුත් මෙන් ද (නොහොත්) පරිහරණ, ප්‍රකෘතියෙන් අනුරත ඇත්තවුත් කෙරෙහි අනුරතයෙන්; හානි; ඒ ස්වානුරතය; සච්ඡිතා විය ව, සුමුතවුත් මෙන් ද (නොහොත්) පරිහරණ, ප්‍රකෘතියට හෝ නිලපිතාදි ප්‍රකාරවත්වූ හෝ වර්ණයෙන්; රහත, රජ ගත හෙතු කොට හෙණ (හෙවත්) රජගත පිණිස; හානි, ඒ නිලාදිවර්ණයෙන් පඩිතය; සච්ඡිතා විය ව, සුමුතවුත් මෙන් ද (නොහොත්) පරිහරණ, නිලාදි ප්‍රකාරවර්ණයෙන් ඇති ඒ පදමයත් මෙන්; රහත, එසේ ම නා නාවර්ණයෙන් වර්ණවත්වූවා හු; හානි, ඒ නානාවර්ණයෙන්; සච්ඡිතා විය ව, සංගොතයෙහි සමාන ධාතුකයන් ඔවු නොවුත්ව කරණ සාදරයත් මෙන් සුමුතවුත් මෙන් ද (නොහොත්) පරිහරණ, නමත් රෙණුරහිත හෙයින් ප්‍රජාපරෙණයෙහි අති ප්‍රායයෙන්; හානි, ඒ පරිහරණ අශ්වයෙකි පදමය; සච්ඡිතා විය ව, සුමුතවුත් මෙන් ද; යෙ, සම්බන්ධයෙන්; සරෝජය යෙ, පිසුම් මත්තෙහි; වරහනි, හැසිරෙද්ද; නිරුහි, රජයරහිතවූ (දේවතා නොහොත්) ජප්පවූ ජලයෙන් වැනිවූ; හෙ මුනිපද, ඒ සමූහපාදයෝ; ලකුණි, නමත් කෙරෙහි පිහිටියාවූ ශ්‍රීත (නොහොත්) ලෝකිකලෝකොත්තාර සප්තහිත; පද්මතවු, ප්‍රකාරයෙන් දෙත්ව; මෙයින් ම මහතෙහි පැවති අශ්වයෙකි හා ශරීරයෙහි රජය නො ඇලෙන නිසාවත් සිති කෙරෙත්.

අභාමිකාල ජනමහලහනතුභාවං
 බන්ධනතුවුතු කුසලෙහිව නිමිතානි
 යත්‍රාසුමය සනමහල ලකුණිනි
 සාධෙතු තා පදසුගං ජයමහලානි—5.

අභාමිකාල-එළුසත්කාලයෙහි; ජනමහලහනතුභාවං, ජනයාගේ පූජා විසින් කරණ මතුවූ අධාර බව (නොහොත්) ජනාභිවාසිකාරණයක් ම හරහා කරණ බව; අනු, මේ ලෝකයෙහි; බන්ධනතු, ප්‍රකාශකරණ පිණිස; කුසලෙන, මාපනයෙහි දැක්වූ විසින්; නිමිතානි ඉව, මවන ලද්දවුත් වැනිවූ (නොහොත්) අනු, මේ ලෝකයෙහි; බන්ධනතු ඉව, ජනමහලහනතුභාවය ප්‍රකාශ කරණ පිණිස මෙන්; කුසලෙන, කුසල කණිස පිසින්; නිමිතානි, මවනලද්දවූ; අභිසත්මහලලකුණිනි, අ භෝගනරහනමහල ලකුණුයෝ; යත්‍ර, යම් ශ්‍රීපාදවඤ්චයෙක් හි; අසුං, වූද; හං පදසුගං, ඒ පාදසුගය; ජයමහලානි, ජයෙහි වූ මහල් (නො හොත්) ජය හා මහල්; සාධෙතු, නමා කෙරෙහි මහලසාධක විනයෙන් ඇතිහෙයින් සිඛ කෙරෙවා යනුපවාරයෙන් ගත් කුසලවෙනනාව ඉ හලෝකපරලෝකයෙහි දුඛාපනයනය හා සුඛාභිවාසික සාධාවා, ලෙසින් ම පූජාහි බවත් ජනාභිවාසිකයෙහි සමජීව බවත් සිති කෙරෙත්.

සංඝසංඝිතනුචරසනතිපුරුපාවේසෙ
නිව්වං සුසංඝිතනුචරසනති මහලොස
යෙ තෙ දධනති කලමනිලලකකිණිති
වතුනතු තෙ ජනසද්‍ර ජයමහලොස-6.

සංඝසංඝිතනු - නනි සෙවුනවු ජනසන්තේ; වර-උතුරු; සනතිපුරුපා
වේසෙ, ආනතිපුරුපාව වැදීමේ; මහලොස, මහල් පිණිස; නිව්වං, අන
වරතයෙන්; සුසංඝිතනු උව, මනා කොට සද්‍ර තබනලද්දවුත් වැනි
වු; කල-මනෝහර; මහලලකකිණි, මහලලකකිණි; යෙතෙ,
යම් ඒ ශ්‍රීපාද කෙනෙක්; දධනති, දරද්ද; තෙ ජනසද්‍ර, ඒ සන්ධිපාදයෝ;
ජයමහලොස වනනතු, තමන් මහලොසයෙහි නිසන් වන සිටිනා හෙයි
න් ජයමහලොස පිණිස පවතිත්වා. නාදපවාරයෙන් ගත් කුසලවෙන
නාවෝ ආපදක් ජයගැන්ම පිණිස නාසනිපවතිසුයානිව්වංසි පිණිස වෙ
ත්වයි යෙයි. මෙයින් සම් කෙනෙක් තමන් ගජනස කෙරෙද්ද ඔවුන්
ආනති ගජනස කරණනිසාව ද සිති කෙරෙත්.

සංඝසංඝිතනු - සද්‍රදෙසු නිපාතනස
සද්‍රදෙසු නිපාතනස සිය සද්‍රදෙසු නිපාතනස
පාදිනස සද්‍රදෙසු නිපාතනස සිය සද්‍රදෙසු නිපාතනස
ලොකං පුණ්ණතු ජයමහලොසකාරණනි-7.

සද්‍රදෙසු - යම් ශ්‍රීපාද කෙනෙකුත් ආශ්‍රිතවු නිසා පැවැත්නාවු; සධ්ධි
ලොකො; සියලු ලොකය තෙම (හෙවත්) සියලු ලොකයාගේ රූපය ගෙ
ම; සධ්ධි අභිකුස, සියල්ලවුන් අභිගතය කොට; සද්‍රදෙසු, සන්ධිපාද
තමන් පාපිට; නිපාතනස, හෙය්වා ගැන්වීම; සද්‍රදෙසු නිපාතනස, කුසල
ව්‍යාප්තිය සිති කරණලදසලකකිණිත්වැනි ද; තෙ පාද, ඒ ශ්‍රීපාදයෝ; ආ
ධොකනතිලොකසිරෝව පි, ඒ සද්‍රදෙසු නිපාතනස සවකරණලද තුන්
ලොවැසියන්ගේ උතුම් උන්නතාචනයන් ඇත්නානු; ජයමහලොසකාරණනි,
ජයමහලොස කාරණවුනානු; ලොකං පුණ්ණතු, ලොකයා පවුනු කෙරෙ
ත්වා. මෙයින් මහදේවී බිඳ සියල්ලවුන් තමන් පාපිට හෙලා ගැන්ම
ද එයින් ම ඔවුන්ට වන ශ්‍රෙය්‍ය ද සිති කෙරෙත්.

ලොකනතනසකසරණනතිලොකනතනස
සරණනතිලොකනතනස සුචිතනතලොකන
නා සධ්ධිලොකපටිබිබිතදප්පණන
පාදිනස ජනසද්‍ර ජයමහලොසකාරණනි-8.

සභිං, සම් ශ්‍රීපාදවැදීමෙන්; සුචිතනත-මනා කොට විභාග කරණලද
විභාග විභාගත්වු; ලොකො, ලොකතෙම; ලොකනතනස-තුන්ලෝවැසි
න්ට; ජනසද්‍ර ජයමහලොසකාරණනි-සන්ධිපාදයන්ගේ අසනාසකරණනි; විභාගනාස,
ප්‍රකාශ කරණ පිණිස; සරණනතිලොකනතනස, සරණගෙන් ම සිටි ද (නො

හෝත්) සරෝවරීයකි ඉව, සැරසි සිව්සක් වැනි ද; සබ්බලොකපටිබ්බි
 ත් සිංහල ලොකයා සිට පිළිබිඹු දෙනලද සිංහලලොකයාගේ ප්‍රතිබිම්බය
 හුණුවා වූ; දහරණිනා, දැරිණියක් හා සදහවූ; තං පාදවිසං, ඒ ශ්‍රීපාදවිසං;
 ජනසුසංචිතයෙකු හොඳු, තමා දැරිණිනී හෙයින් ජනතාගේ මනාව සැ
 රැහිමට කාරණ වේ වා. මෙයින් සිංහලලොකයාගේ අසහන පිහිට බව
 සිහි කෙරෙත්.

මෙසේ සාමාන්‍යයෙන් පාදයෙහි විභින්නලක්‍ෂණ සහතින් ඉන්‍යායාසිතව
 ගෞරව සහිතව කෙරෙති මෙන් පවුරුවා දැන් ඔවුන් ම අව්‍යවචනයෙන්
 සමරණය කරන්නාහු ප්‍රධාන වූ චක්‍රලක්‍ෂණය ආදී කොට කියා ඒ වටා සි
 රි ලක්‍ෂණසහතින් සමරණය කෙරෙත්-

ලොකුතරය සිරිසාධිගමාය සුඤ්ඤ
 රජ හානි යති දිනුණිතිව පාතුකුතා
 දිකානා සනාඨිසනතෙමිසනසාරණි
 තාමසි දිසනතු සකලිසාරිසජනාස-9.

පනාහි-නාහිසනිනවූ; සහනෙමිසනසාරණි, නෙමි හා දහසක් දහස
 ක් දව් පනින වූ; වකානා, වක්‍රයෝ දෙදෙන; ලොකුතරය සිරිසාධිගමා
 ය, ලොකොත්තර ශ්‍රීයගේ පැමිනීම විණිස; දිනුණිති පාතුකුතා ඉව, ලො
 කිකභිසගේ පැමිනීම විණිස එකක් පහලවනහෙයින් දියුණුව උතුරුව ප
 හැඩව වුන් මෙන්; යත්, යම් පාදයෙක්; සුඤ්ඤ, අභිශික්ෂිත; රජහනි, බබ
 ලද්ද; නෙසුඤ්ඤ, ඒ පාදයෝ; ජනසු, සනිසාව; සකලිසාරිසං, සීගල
 ලොවිලොවුතුර ඉසුරු; දිසනතු, දේශව්‍යාප්තාරණවූ වක්‍රයක් තමා කෙ
 රෙහි පවත්නා හෙයින් දෙත්වා මෙයින් ලොකොත්තර සීගල ගුණ
 විශේෂයට පැමිනි නිසාව ද සිහි කෙරෙත්.

සතුලලසනානි දුට්ඨානිව පාතුකුතා
 ධම්මසා සබ්බවනසා ව ඉසාරගතා
 වනානානි වකාසදිසානි සාසනසාස
 තාතථ ජනතුසරණ වරණනි ගොනතු-10.

ධම්මසා, ධම්මයට ද; සබ්බවනසා ව, සිංහල ලොකයාගේ ද; ඉසාර
 ගතා, ඉසුරු බැවිණි; දුට්ඨානි පාතුකුතා ඉව, විප්‍රකාරව පහලවූවාක් වැ
 නිවූ; සුදසනසා, සුදසුන්සක්විත්තයුගේ; වකාසදිසානි, වක්‍රය හා සද
 හවූ; වනානානි, වක්‍රයෝ දෙදෙන; සතු, යම් වරණයෙක්; උලලසනානි,
 තෙවුනානු ද; තානි වරණනි, වක්‍රවත් ඒ වරණයෝ; අථ ජනතුසර
 ණ හොනතු, එසමයෙහි වක්‍රවනිස සනිසත්ව පිහිටවූවාක් මෙන් දැන්
 සනිසත්ව පිහිට වෙත්වා (ගොතොත්) අනන්‍යසංකේතලකාදිස නයන්
 වා මෙයින් බුද්ධාධිපතිනි ද ලොකාධිපතිනි ද දුඤ්චරිතාදිකුත
 යක් ද සලකත්.

ප ද්‍ර ම ධ්‍ර ව.

සභ්‍යාසු වච්ඡතු සිරි රිරිවච්ඡකොනා
සොවහි සොභිමහු ජස්තු පුග්ගාලෙසු
භාද්දිං ජනානමහුවසානතු භාද්දිවනි

සියානලං තුරුතු පා'වතා සකොපි—11.

සිරිවච්ඡකොන, ශ්‍රීවතසත්‍ය කරණ කොට ගෙන; සිරි, ශ්‍රීතාට; පුග්ගාසු, රූපාදිපවකාමයෙහි සත්‍යත් කෙරෙහි; වච්ඡතු, වෙසේ වයි; සොවහි, සේසති නොම, * පුග්ගාලෙසු, දක් දහනට ක'න්වුන් කෙරෙහි; සොභිං, සොභිංසක් සුව ඇතිවක් සහන ක් හෝ; අනු තිසිතු, කොරුවයි; නඤ්චනි, නඤ්චනවිතාය; ජනානා, කම්බලයෙන් වීසිත් උපදවනලද කාමාවච්ඡතුනත්ව; නඤ්ච අනු වතනතු, සනෙතාසය අනු ව පවතිවා (නොහොත්) නඤ්ච, අනු, සනෙතාසය පිණිස; වතනතු, පවතිවා; පාදවතංගකොපි, පාදයෙහි අවතංගකය ද; සියාති, සථොකතවු ත්‍රිවිධනාතිකසංඝයන්ගේ ශීර්ශය; අලං කුරුතු, නමා ශීර්ශාලංකාරගෙයින් ස'භාවා—නඤ්චෙතො'ව කප්පකසිකාරාදිශීර්ශාදෙය රහිත කොට සරභාවා.

භද්දස පිඨමුපගව්ඡතු භද්දපිඨං
වුඛිං ජනානමහු වතාතු වඛමානං
පුණ්ණත්තමඛිමහු කුඛිකතු පුණ්ණකුඛො
පාතිව පාතු සතනා ජනනං අපායා—12.

භද්දපිඨං, භද්දපිඨය නෙම; භද්දස, මඩලය පිණිස නිමාණය පිණිස හෝ; පිඨං, ආනවුසේ ආධාරවුසේ හෝ; උප ගව්ඡතු, සඬ්ඝත් කර පිළිමගේ වයි; වඛමානං, වඛමානවිතනත්; ජනානා, සඬ්ඝත්ව; වුඛිං අනු, අභිවාසිත පිණිස; වතනතු, පවති වයි; පුණ්ණකුඛො, පුණ්ණකුඛය නෙම; අහිං, සඬ්ඝා; පුණ්ණත්තං, පරිපුණ්ණි ගරු ඇත්නතු සිත්ඇත්නතු හෝ; අනු කුඛිකතු, කෙරේවයි; පාතිව, පුණ්ණාත්‍රිස ද; අපායා, අපායෙන්; ජනනා, ජනනමුග්ගා; සතනා, අනවරතයෙන්; පාතු, රකි ව:.

මෙසේ ශ්‍රීවතාදි අවිත් නවසෙන් ගම්‍ය වත්නාවු අවිත් අනුරූප පරිද්දෙන් හිතා සිංසනය කොට මෙසින් මත්තෙන් කෘතයට ආකාරයට අනුරූප කොට අසිංසනය කෙරෙත්.

සෙතානපහන මපනොනමසානපෙතං
බලොගා විජිතුතු සද්ද පුරිතාරි වග්ගො
සා'නෙසද්දගම්‍යපනොතු සතාලවණව
සංවිජ්ජි තුමතිමකබ්බා මොරහඤ්ඤා—13.

* සේසතික-සතුටුපාදයි.

හං සෙනාතපන්නං, සථකීයනලද ලක්ෂණවු ඒ ඔබ්බතාතපත්‍රා; අභාන
පෙ, දිඤ්ඤාතපසන්(කොතොත්)පාපාතපස; අපනෙතං, දුරු කෙරේ වයි;
බ්‍රහ්මා, බ්‍රහ්මය නෙමි; දුරිතාර්වනෙත, පාපසතුරු සමූහයන්; සදා, හැ-
මකල්කි; විජිඤ්ඤා, විඤ්ඤාසයන් සිද්ධි; සනාලව ණාසංවිජනී, නාලවා
නතානිතාසංවිජනිතාමි; සංකල්පදහං, දිඤ්ඤාසයන්; අපනෙතං, දුරු
කෙරේ වයි; මොරහස්සා, මිසුරහස්සය නෙමි; කුමනිමනකිකා, කුමුකි
නැමැති හෝ කුමනිතලදරා නැමැති හෝ මසිකාවන්; අපනෙතං, පල
වාමා.

ආසාදලකිකිණිවුනු මනොපසාදං—14.
ආසාදලකිකිණිවුනු මනොපසාදං
වාරෙත සබ්බගතිවාරණසංකල්පො සො.
පාදමුප්පසිද්ධිලාසනිකෙතනං ව
පාසාදලකිකිණිවුනු මනොපසාදං—14.

ජනවිලෝචනං, සකිසත්තේ නෙත්‍රයන්; අත්තනිනං, හමහට කොමු
කොට හමා කරු; ආසාදලකිකිණිවු, සොදකුණො, අභ්‍යන්තර
කමමිකලලක්ෂණ නිකිත වු ඒ දකුණු නෙමි; සබ්බගති-හැමතැන්
හි ගමන්ගැනි හෝ පවතින ගැමැති හෝ; වාරණං, හසනි; වාරෙත, ව
ලිකාවයි; පාදමුප්පසිද්ධි-පාදපදමයෙහි ශ්‍රීකානතාවට; විලාසනිකෙතනං ව,
සැරතිමිහෙසක් වැනිවු; පාසාදලකිකිණි, ප්‍රාසාදලක්ෂණය; මනොපසා
දං, ආත්මසමානත්ව මනොඥානෙයින් ජනපාදෙන් සිත් පැහැදවීම ව; උ
පෙත; පැමිණිවා (නොහොත්) මනො, * සිත; පසාදං, පැහැදවීම; උ
පෙත, පමුණුවාමා-හාවනාවට සුදුසුහෙයින්† නමා අභ්‍යන්තරගතවු
සිත්ඵලක කොට පහදවා මාර්ගවිසර පමුණුවා වයි සේයි.

පාණිනිවුනු මනොපසාදං වරපුණ්ණපසාදං
සමමා දදාතු පදනිසිනපුණ්ණපසාදං
පාදෙසු ජනතුමනකිකිණිවුනු
දිමං දඬුතු-විමලං ජනතාමනානි—15.

පදනිසිනපුණ්ණපසාදං, පාදලිනවු පුණ්ණපසාදං නෙමි; අත්තනිනං
පාණිනං, නම: සෙවුනාවු ප්‍රාණිනං; වරපුණ්ණපසාදං, උතුම්වු සතුටු ප
සුරක් (කොතොත්) නිව්වාණ ගැමැති සතුටුපවුරු; සමමා, මනා කො
ට; දදාතු, දෙමාවා; පාදෙසු, පාදයන් කෙරෙහි; ජනතුමනකිකිණිවුනු
නං, සකිසත්තේ සිත් බදනා දමක් වැනිවු; දිමං, සුමනදමය නෙමි; ජන
තාමනානි, ජනයන්ගෙන් සිත්; විමලං දඬුතු, මනා කොට දමවා (නො
හොත්) නමා සුහදවුපසනිතදමයක් හෙයින් ප්‍රසාදසනිත කොට සිත්
මවා වා රහාදිමලනිත කොට හෝ සිත්ව වාමා.

* මෙහි අංචිතකිකිණිවු මකාරදෙයයි.
† දැනමිපොනක-හාවනාවට නිසිහෙයින්.

උණ්ඨිකකුප්පලමණි පද්‍රමෙති පාද,
 සංස්ථි ජනනකරණානි විභූසයනතු
 සංභොගතනාඩුපනතානමනාසංකානි
 බොජ්ඣංගසංකරනනානි දදෙ සමුදෙද්—16.

පාද, ශ්‍රීපාදයෝ; උණ්ඨිකකුප්පලමණි පද්‍රමෙති, උණ්ඨිකකුප්පල
 මාණික්‍ය පද්මය යනමොවුත් කරණ කොට ගෙණ; සංස්ථි ජනන
 කරණානි, තමන් සෙවුනා ජනයන්ගේ ශරීරයන්; විභූසයනතු, හොඳින්
 වැඩි; සමුදෙද්, පාදයෙන් සමුද්‍රය නෙම; සංභොගතනාඩුපනතානං, ගො
 හනවු ප්‍රිතිපුරස්සරවු නෙතු නැමැති ගොකායෙන් ඵලජ්‍යවුත්ව; අනාස
 කානි, අනෙකු; බොජ්ඣංගසංකරනනානි, බොජ්ඣංගසන් වැනිවු (දේ
 හෝ නොහොත්) සප්තරූපාඩු නැමැති සත්වයන්; දදෙ, දේවා.

උපකුඛනනිවමලගුණ ජිනතාය නිවමං
 සෙවිව පාදසිරි නිවම සමුබ්බතං ව
 අත්‍රාපි සකාගතවසුබ්බතනො නිසුපෙතා
 පාදසිරිමෙරු භවතං භවතං විභූතං—17.

උපකුඛනනිවමලගුණ, උස්වු ගුණයෙන් ද නිශ්චලවු ගුණයෙන් ද; ජින
 තාය, පරදවනලදබව හෙයින්; නිවමං සෙවිව, නිරන්තරයෙන් පාද යෙ
 වුනක් වැනිවු ද; පාදසිරිං නිවමං සමුබ්බතංව, පාදශ්‍රීය නිරන්තරයෙන් උ
 සුලත්නාක් වැනිවු ද; පාදසිරිමෙරු, පාදසිරිමෙරු නෙම; අත්‍රාපි, මේ පා
 දගෙහිද; සකාගතවසුබ්බතනො නිසුපෙතා, ශක්‍යභවතය ඉසිලීමෙහි නිසු
 පතවු යේ; භවතං, පිත්තවුත්ව; විභූතං, නමා ශක්‍යපුරධාරහෙයින් සමා
 සිය පිණිස (නොහොත්) විශෙෂාඥාවය පිණිස; භවතං, වේවා
 මෙයින් උස්වු නිශ්චලවු ගුණ ඇතිබව සිහි කෙරෙත්.

සො වකකාමාලසිඛරිපාවතං සමනතා
 සබ්බපසග්ගවිසර ජනනං සමග්ගං
 දීපා පුද්ගලි වතුරෙ විසහස්ස බුද්ධ
 ධාරෙනාවපායපනමානමදිත්ව ජනතුං—18.

සො වකකාමාලසිඛරිපි, පාදලක්‍ෂණ වු ජි වක්‍රවාටපවිහස ද; සමග්ගා
 ජනනං, සියලු ජනසමූහයා; සබ්බපසග්ගවිසර, සියලු උපද්‍රවසමූහයෙන්;
 සමනතා, නමා පරික්‍ෂාපටික්‍රමක් වැනි හෙයින් තාත්පර්‍යය; අවතං, ර
 ක්තවු; වතුරෙ පුද්ගලිපාපි, සතර මහත් විපයෝද; විසහස්ස බුද්ධපාපි, දෙ
 දහසක් කොදිවිද; ජනතුං, සතිසමූහයා; ආපායපනමානං අදස්වා, අපායෙ
 හි සිය නොදී; ධාරෙනතු, තමන් සියල්ලවුත්ව පිහිට වසතුන් වැනිහෙයින්
 න් දරත්වා.

පුරෙ පබ්බාසියතු ජනතුසරෙරුහානි
 වෛද්‍ය පසාදකුමුදුනි මනොදගෙසු
 ආකම්මතාත්තමිලො සුභානාය භොතු
 වහාං ධරෙත් ඊපුජයාය ජයධර්මය—19.

සුරෙ, පාදලක්‍ෂණවූ හිරු තෙම; ජනතුසරෙරුහානි, ජනපදමයන්
 ද; වෛද්‍ය, ව්‍යුතෙ ම; මනොදගෙසු, හෘදයතොගයෙහි; පසාදකුමුදුනි,
 ප්‍රසාද නැමැති කෙරවසන්ද; පබ්බාසියතු, ප්‍රබෝධ කෙරෙවස; අබ්බිලං
 ආකම්මතාත්තං, පාදයෙහි සකල නක්‍ෂත්‍රයමුහය; සුභානාය, සතුන්ව සුභ
 පිණිස ද; වහාං, වක්‍රලක්‍ෂණය; ඊපුජයාය, සතුරුජය පිණිස ද; ධරෙත්,
 ධර්මය තෙම; ජයධර්මය, ජයධර්මය පිණිස ද; භොතු, වේවා.

රෙතුං සසංසද්ධසුද්ධසා වහානවතනි
 වහානානුයාතලලිතං යහිමාවගෙය
 වහානානුවතනි.පරිසාමුත වහානවතනි
 තං වතතතං පදසුතං ජාතානිතාය—20.

යහිං, යම් ශ්‍රීපාදවඤ්චයෙක් හි; වහානවතනි, වක්‍රය අනුව පැවැත්තා
 වූ; පරිසාමුත-පමිද විසින් පිරිවරණලද; වහානවතනි, වක්‍රවර්තීය තෙම
 රෙතුං, ජය ගන්නා පිණිස; සසංසද්ධ-පමිත් සහිතවූ; සුද්ධසානවහානව
 තනි, සුද්ධිතවක්‍රවර්තීයයන්; වහානානුයාතලලිතං, වක්‍රය අනුව හිස ලීලා
 ව; අවගෙය, උසුලා ද; තං පදසුතං, වක්‍රය වටාසිටි පමිත් වක්‍රවර්තීය
 යහිතවූ ජ පාදවඤ්චය තෙම; ජාතානිතාය, එයමයෙහි වක්‍රානුගත පමිත්
 වක්‍රවර්තීය හැසිරෙණැතැමෙන් ජායමුහසාහට නිතපිණිස; වහානං,
 පවතිවා මෙයින් පුර්වවර්තය කුත් සිහි කෙරෙත්.

පුරෙතුමාගතවතා වජ්‍රසනසි
 මිඤ්ඤා ජබ්බිතමිහාවජ්‍යුතතරාධයං
 සබ්බං පටිසම්මිමාරහයා පදබ්බා
 පාදසිසබ්බමිහවතතතු සතාරියා වො—21.

වජ්‍රසනසි, වජ්‍රාසනසි වූ ස්වරූපයන්; පුරෙතුං, පුරුකුපිණිස; අග්
 තවතා, අවාටු; ඉඤ්ඤා, ශක්‍රයා විසින්; ජබ්බිත-මාරයාකෙරෙහි හසින්
 හෙලනලද; මිහාවජ්‍යුතතරාධයං, (මහත්) විජයොත්තර යයි කියනලද; ස
 බ්බං, සබ්බය; මාරහයා, මාරයාකෙරෙහි හසින්; පදබ්බා, හැකිල ගොස්
 ස්වරූපයන් පයවට; පටිසම්මි, වැදගියාක් වැනිවූ; පාදසිසබ්බං, පාදසිස
 බ්බය තෙම; වො, නොප සිසල්ලවුන්ට; සතාරියා, සකින් ශාතනින් කරණ
 හෙයින් ශාතනි පිණිස නිවන් පිණිස හෝ; ඉහ, මේ පාදයෙහි (නොහො
 ත්) මේ ලෝකයෙහි; වහාතු, පවතිවා මෙයින් ම හෙතු අවස්ථා
 යෙහින් ශක්‍රාදීන් විසින් පුජය බව ද ඔවුන් හැම බා පලායන කල සතෙල
 යවත් නිශ්චලට හුණිකාවද යිහි කෙරෙත්.

සොවණ්ණමච්ඡද්දාලං සිවිහත්තංගොගෙ
ඉව්චාබ්භුපකරණං ගවතං ජනාතං
කුමාරිලසිග්ගනිතතොව පද්‍රසිවිත්තා
පාදමඬුන් කරවිගානිතු නො ප හොනතු—22.

සොවණ්ණමච්ඡද්දාලං, රත්වන්වූ මහාසසුගමය නෙමි; සිවිහත්තංගොගෙ, නිව්චාණ හොජනසාගේ අනුභව කිරීමෙහි; ජනාතං, සැකයක්ව; ඉව්චාබ්භුපකරණං හවගං, රැවි එලවන අවුළු වේවයි; කුමාරිලසිග්ගනිත නොව, කිඬුලත් වසින් අධිග්‍රහිතහෙයින් ම; පද්‍රසිවිත්තා, වෙසසා වසින් පු සිතවූ සිත්තු; පාදමඬුන් කරං, පාදනැමැති පිහුම්වලට; ව්‍යානිදුං, බස්නට; නො ප හොනතු, නොපොහොසත් වෙත්වා. එහි ප්‍රසාදමය කුමලයම සතුන්ව උපදවා මේ හෙතුආශිංසනයෙන් එකානන්තාවිච්චාශිංසනය ම කළා නම් වේ.

සත්තාපගා ජනමනොජමලෙ ජහනතු
සංකෙලද්‍රහමපනොනතු දහා ව සත්තා
සෙලා ව සත්තා විදධනතු ජනස්ස නාණං
ලොකපසසිඬිජනනො හවතං පනාකා—23.

සත්තාපගා, සත්තව්‍යානංගාවෝ; ජනමනොජමලෙ, ජනසාගේ සිත්ති වූ පාපමලයන්; ජහනතු, දුරු කෙරෙත් වයි පලවත්වයි; සත්ත දහා ව, ස පනමනාහවාකයෝ ද; සංකෙලද්‍රහං, කෙලසදහස; අපනොනතු, දුරු කෙරෙත්වයි; සත්ත සෙලා ව, සප්තශෙලයෝ ද; ජනස්ස නාණං විදධා නතු, ජනසාව රක්ෂාවක් කෙරෙත්වයි; පනාකා, පාදයෙහි පනාකාව ද; ලොකපසසිඬිජනනො හවතං, ලොකසාගේ ප්‍රසිධි. * ඉපදවීමෙහි වේවා.

පාවඬුති සන්තිගමනො හවනුපසාර
දුග්ගෙත්තොනසු ජහතං පදවාමරං තා
සලෙලාකලොවනාමහුස්සවඋසසිතංව
විගෙත්තස්ස තොරණොවුත්තරමහලාය—24.

පාවඬුති, ජනිණිණිවිකා නොමෝ; සන්තිගමනො, සැකයන්ගේ නිව්චාණමනකෙසි; උපසාර හවතු, උපසාර වේවයි; තං පදවාමරං, ඒ පාද යෙහි වාමරය; අත්තනෙසු දුග්ගෙ, අනමයෙහි දුග්ගන්; ජහතං, දුරු කෙරෙවයි; සලෙලාක-සාධුජනයන්ගේ; ලොවනමහුස්සව-නෙතූමහොත්ත වෙසෙහි; උසසිතංව, නගනලද්දක් වැනිවූ; තොරණං, සැකිතොරණ ය; අනුත්තරමහලාය, උතුම්මඟුල් පිණිස (නොහොත්) ලොකොත්තරම හලය පිණිස; විගෙත්තස්ස, පවතිවා.

* ලොකසා වසින් ප්‍රසිධිව-දැනම් පොත්,

යසීං මිහිඤ්ඤානභිතිබ්බලාව දසසි
දුතා නානා සිරවිදුරණපිළිනාව
නාලායිරිකරිවරෙ ගිරිමෙවලො ව
තා සිතවිකානමපදං හනානාසදනාතිං—25.

නාලායිරිකරිවරෙ, නාලායිරි නම් හසතිරජයා ද; ගිරිමෙවලො ව, ගිරිමෙවල නම් හසතිරජයා ද; යසීං, යම් පාදසෙක්කි; මිහිඤ්ඤා-සිංහසා කෙරෙත් පැවැත්නාව; හිතිබ්බලා වුව, හිතිසකතිත් මෙන්; දසසිදනා, දසසිදු මද ඇත්නාහු ද; සිරවිදුරණපිළිනා වුව, එම සිංහසා වීසිත් කුමහ විදුරණයෙන් පෙළෙනලද්දවුත් මෙන්; නානා, යම් ශ්‍රීපාදසෙක්කි නැමු නා හු ද; තං සිහවිකානමපදං, එහෙයින් ම ඒ සිංහයාගේ චිත්‍රමයව අධාර වූ පාදස (නොහොත්) සිංහයාගේ අවික්‍රාන්තිය ඇතිහෙයින් සිංහවික්‍රම ඇත්නාහුගේ හෝ පාදස; අසදනාතිං, පාදසෙති හු; හනානා, නානාව; (නොහොත්) දසදනාතිං, දසබදනති හු; හනානා, නානා වාංශමේයින් නාලායිරිදමනස ද සිති කෙරෙත්.

පාපාතිනො හනාතු පාදසුපණ්ණරුත්
ව්‍යග්ඛාධිපො කාලිපතො අදනං අසෙසං
ව්‍යාහන අසාපති සමපතිතුං අදනා
පාසෙසු පාපයතු සනතිපුරමපත්තො—26.

පාදසුපණ්ණරුත්, පාදසෙති ගරුඛරුත් නෙම; පාපාතිනො, පාපො රහස්; හනාතු, නානාව; ව්‍යග්ඛාධිපො, ව්‍යාහරුත් නෙම; කාලිපතො, කිලු නැමැති පරජය නැමැති හෝ ජනයන්; අසෙසං, නිරවශෙෂයෙන්; අදනං, කාව සි; ව්‍යාහන අසාපති, ව්‍යාහක අභිරුත් නෙම; අපාසෙසු, අසානායෙති වතුරපායෙති හෝ; සමපතිතුං අදනා, වැරිසෙනාදි; සනති පුරං, ශාන්තිපුරය; පත්තො, සනිත; පාපයතු, පමුණුවා වා.

ජදදනාදනතිලලිතං ගලිතං රුසමනා
ලුදෙදතාදුහිති දිසෙ අවලං දධානො
පාදසිහන්තරිසමපති පනානාසෙ
නාසෙතු හාසමපරංදිසතං සනාණං—27.

අනනාදුහිති, නම්හව වැරද්දවු; දිසෙලුදෙද, සතුරුවැරද්ද කෙරෙති; රුසමනා ගලිතං, ගෙණයෙන් වුහවු; අවලං, එහෙයින් ම නිසවලෙඩු (හෙවත්) ගෙණයෙන් වෙවුළුමක් නැත්නාව; (නොහොත්) අවලං, පව්නිතයක් මෙන් සෙයසිඳුණයෙන් සුසනවු; ජදනාදනතිලලිතං, ජඛිදනාහසති හුගේ ලිලාව; දධානො, ධරුත්නාවු (හෙවත්) නිසවලෙඩු; පාදසිහන්තරිසම, පාදසවු හසතිරුත් නෙම; සමපති, දත් (හෙවත්) ජඛිදනාහසතිහු එසමයෙහි නමා සනන ගෙණස ද වැරද්දසනන විකෙණාත්‍රාසය ද දුරුකලාක්කමක් ද නැවත අනුරමන උපද්‍රවයක් වැරද්ද නොදි නුවරට විහාපමුණුවන

(ලදීන් ද) දළ කපා දීම වශයෙන් ක්‍රාණසහිත වූ තුර්විකාරණය දන්තා මෙන් ද ඔහුගේ ලීලාව දරන්නාවූ මේ පාදයෙහි ඇත්ත රජ දන්; ජනතුනා සෙ, සන්ධ්‍යන්ගේ විෂකතාත්‍රාසකාරණ වූ රෙණයන් (නොහොත්) විෂතාත්‍රාසයන්; හාසෙතු, බවා පලවාමයි සන්ධ්‍යන්තානසෙහි පැවැත්ත නො දී දුරු කෙරේවයි; අපරං, එයින් අන්‍යවූ; සත්‍යාණං, රක්ෂාසහිතවූ නිවන්ස හිත වූ හෝ; හාසං, තුෂ්ටියක් තුෂ්ටිකාරණයක් හෝ; දිශතං, දෙවා, විනෝතාත්‍රාසය ප්‍රතික්ෂිප්‍යායෙන් වනහෙයින් කාරණයෙහි පාලාපවාරයෙන් ක්‍රාසකාරණවූ රෙණයන් ත්‍රාස සහිත ක්‍රියාලදී, හාසං, යනු ද මෙසේම යි, හස්තනි එතෙතාති හාසෙ, යනු හෙයින් හෝ තුෂ්ටිකාරණයන්ගේ තුෂ්ටිත්‍ර ව්‍යතිත්‍ර ව්‍යසෙහි උචිත හෙයින් නාසෙතුයි ප්‍රයෝග කරණලද, නාසෙ නොහා පලාපෙතු යන අවිශේෂි, කාසෙතු, යි පදසිඬි දන්තවු.

සබ්බඛනිනො චරණු පොසඨනභීරුත්
පාපෙතු සබ්බචතුදිපිකරුලකඛිං
නිත්තිව පාදපරි චාරිකතා නිස්සත්තා
කොලාසසෙලපටිමා සිතමාචරෙය්—28.

චරණුපොසඨනභීරුත්, පාදයෙහි උපෝසඨනසහිතත් හෙව; සබ්බචතුදිපිකරුලකඛිං, සියලු සතරමඟත් විපසෙහිවූ රුජ්‍යශ්‍රීතව; සබ්බඛනි නො, සියලු සන්ධ්‍යන්; පාපෙතු, පමුණුවාවයි; නිත්ති, කිහිපය; පාදපරිචාරි කතානිස්සත්තා ඉව, පාදපරිවරණයෙහි නිස්සත්තාක් වැනිවූ; කොලාසසෙල පටිමා, කෙලාසපණ්ණිප්‍රතිමාව; හිතං, හිතාස්; අචරෙය්, කෙරේවා.

සාමිසා හංසසමයෙ දහපාසබ්බි
මාසිතාවෙසගමකො විය පාදහංසො
නිගෙණාසගනාති තිතො විය මුග්ගකෙති
වාරෙතු සබ්බජාතා භවගනතුකතං—29.

සාමිසා, ලොකසාමිහුගේ; හංසසමයෙ, හංස වූ කාලයෙහි; දහපාස බ්බි-විල්හි මලබැදි; අසිතවෙසගමකො විය, හුන්වෙස් හන්වත්තක්හු වැනිවූ ද; නිගෙණාසගනාති තිතො, ඒ සාමිහුගේ කණ්ඩාසිරසෙන් හා පාදගමනයෙන් පරදවනලද හෙයින්; මුග්ගකෙති විය, ගොඩපිළිවූවාක් වැනිවූ ද; පාදහංසො, පාදයෙහි හංස නෙම; සබ්බජාතා-සියලු ජනය මුහුණගේ; භවගනතුකතං, සංසාරගතිය; වාරෙතු, වළකාවා ගන නිවරහිත වූ රූපයෙහි ප්‍රසාදයෙන් උපන්නාවූ කුසලය වීජාක දෙත්තේ නමා පැවැති අලංකාරයා මෙන් සන්ධ්‍යන්තාත්‍රාසගේ සංසාරගතීතිවාර ණයාවූ වීජාක දෙවයි යනු භාවයි.

බහාය දිබ්බසරසිං බිලලොකසබ්බි
රමමඤ්ඤවාපිමවගාහිතවාපි පාදෙ
ඵරවණේ කරිවරෙ මනාසාභිරුලෙන
ජාතු පුරිකුදපුරං භායනංව සිසං—30.

දිව්‍යාරසිං, එකම දිව්‍යලොකවිභූතිය ඇතිහෙයින් දිව්‍යතවාහය; ඔහාය, හැර; අබ්ලලොක-සමයනාලාකයෙහි; සබ්බ-සියල්ලෙන් සියලු වස්තුවිභූතීන්; රම-සිත්කලාව; අඛිංවාපිං, පාදනැමැතිවිලව; අවහානිත වා ඉව, බටුටාක් වැනිවූ; පාදෙ එරුවණේ කරවරෙ, පාදයෙහි ඵෙරුවණ නම් හසන්රජ නෙම (හෙවත්) තද්වාරයෙන් තව්‍යසකුලය නෙම; මනසභිරුලෙහ ජනතු, සිහින් නැහවුන්ගේ දුරුරෙහයෙන් මත්වන හෙයින් සිහින් නැහවු ජනයන්; පුරිඤ්ජපුරං, ඔක්කුපුරයව; සිංහං එව, වහා ම; න්‍යතං, පමුණුවා වා රූපයට සන්ධ්‍යාගේ නැඟිව නම් සිහින් රූපය අරමුණුකිරීම් වශයෙන් ද කුලයට නැඟිව නම් සිහින් නැව න නැවන අයෙවනය කිරීම් වශයෙන් ද වේනුයි, උහාසසන්ධ්‍යං ම ලෙස කොට ලොකව්‍යවහාරකවිභවතජයෙන් 'මනසාභිරුලෙහ' යුතු.

හිත්වා ස නන්තවිභවතසිහිනියෙවනාත්

මාගමිම රමිතරතායින නිසයිතොව

පාලෙට්ඨනි පද්ධාපිතරතාති

මහි කරෙතාතනුචාසුනිනාගතත් - 31.

අඛිංකිසෙවනන්තං, ශ්‍රීපාදයෙවනය පිණිස; අගමම, අවුත්; රමිතර තාය, සිහින් හවනයට වඩා අභිමයින් සිත්කලහෙයින්; සකමනවනං හි න්වා, සිහින්වූ නාගතවනය හැර; ඉහ, මේ පාදයෙහි; නිසයිතො ඉව, නිබ්බවාසවශයෙන් අමුත් කලාක් වැනිවූ; පදවාපි-පාද නැමැති පස්පිහුමෙන් සැදුනාවූ මනසකුලයට පසන්ධ්‍යානි නිසිවූ නවාකයෙහි; තරහහනිං, තර හලිලාවක්; අභිකරෙතනතනු, හිමිස්නාවූ ශරීරයක් ඇති (හෙවත්) තර හසන් වැනි ශරීරයක් ඇති; වාසුනිනාගතත්, වාසුනිනම්නාගතත් නෙම; අමුති, මේ භූතයන්; පාලෙතු, වශෙයෙන් රකිවා (නොහොත්) අපායා දි දුෂ්ටයෙන් රකිවා.

නාථස්ස කචනසිධාවලන්තිලිල

මාවිකරංව පදනිසයිත මොරගත්

තංධමිමදෙසනරවෙතිව දුද්දකස්ස

ලොකස්ස පාපපණිනො හනතං අසෙසං - 32.

නාථස්ස, ලොකසාමිහුගේ; කචනසිධාවලන්තිලිලං, සුවණින් මසුර ජනියෙහි ලිලාව සොහොව; අවිකරං ඉව, ප්‍රකාශ කරන්නාක් වැනිවූ; පද නිසයිතමොරගත්, පාදනිශ්‍රිත මසුරගත් නෙම; තං ධමිමදෙසනරවෙන, ඒ අතිව වූ ක්‍රිකිමසුරරජයාගේ ධමිමදෙසනාධානීන්; දුද්දකස්ස ඉව, වැද්දගේ මෙන්; ලොකස්ස, ලොකයාගේ; පාපපණිනො, අකුල නැ වැනි නයින්; අසෙසං, නිරවශෙෂයෙන්; හනතං, නසාවා.

සංඝාරසාගරගතො සධතො ජනො නො

නොනමපදෙ කලවතුමුඛගෙම නාවා

නිබ්බාණපටිභවරං ගරුකව්ජකං තං

සුප්පාරපණිනගතා විස ආසු නාවා - 33.

සංසාරසාගරගතෙ, සංසාරය වැනි වූ සාගරයට පැමිනියාවූ (දේශනා නොහොත්) සංසාර නැමැති සාගරයට පැමිනියාවූ; සබ්බෙ, මුක්තාමාණිකාදී සප්තවිධවනයන් සහිතවූ (දේශනා නොහොත්) ශ්‍රධාධිනාදී සප්තවනයන් සහිතවූ; නෙ ජනෙ, ඒ වෙළඳජනයන්; (දේශනා නොහොත්) එනෙ ජනෙ, මේ සියලු ජනයන්; සුඤ්ඤාපණ්ණාසකා; සුඤ්ඤාපණ්ණාසකයන්ට නියමුකම් විසින් පැමිනියා වූ (නොහොත්) සුඤ්ඤාපණ්ණාසකයන් විසින් නැති සනලද; නාමා, නොකාම; අසු, ඡිත්තව; තා හරකවරකං විය, ඒ හරකවරක නම් පවුන්ගමට මෙන්; පඳෙ, ශ්‍රීපාදයෙහි; කල-මනොඥ වූ; චතුමුවුබ-සතරමුහුනක් ඇති; හෙමනාමා, සාමාන්‍යයෙන් නොම; කි බ්‍රාහ්මණපටිපාටි, කිව්‍රාහ්මණ නැමැති අග්‍රවූ පහතනග්‍රාමයට; නෙනං, වහා ම පමුණුවා වා.

සබ්බොධිඤ්ඤාණ පරිපාචයතො මුනිසා
භගෙතො යථා භිමච්ඡන්දදි සමාධිගෙතු
එවිමමනෙනා භග්ගා භිමච්ඡන්දදි පාඳෙ
සබ්බොධිඤ්ඤාණපරිපාචයතොතොතො—34.

සබ්බොධිඤ්ඤාණං පරිපාචයතො, සබ්බසබ්බොධිඤ්ඤාණය මුහුණුකුරුවන් නාවූ; මුනිසා, සඤ්ඤාසා විසින්; භගෙතො, ඒ ජාතියෙහි හජනය කරණ ලද; භිමච්ඡන්දදි, භිමච්ඡන්දයෙන්; යථා සමාධිගෙතු, එම මුහුණුගේ යම් සමාධිතට කාරණ වීද; එවං, එපරිද්දෙන් ම; පාඳෙ භිමච්ඡන්දදි, පාදයෙහි සමාලසඤ්ඤාපණ්ණාසක නෙම; මනෙන භග්ගා, සිහින් හජනය කරන් නවුන් ගේ; සබ්බොධිඤ්ඤාණපරිපාචයතොතොතො, සබ්බොධිඤ්ඤාණයාගේ මිහිකිරීමට (නොහොත්) සබ්බොධිඤ්ඤාණය මුහුණුකුරුවන් සමාධිතට කාරණ වේ වා.

දළ්භං පරුජිතතයා මුනිනා සරෙන
සුඤ්ඤාසංගෙපගතපථරඤ්ඤානොව
සො පාදපථරගතො කරවිකපකඛි
සබ්බොධිපට්ඨපට්ඨං ජහතා ගවතතං—35.

මුනිනා, මුනිහු විසින්; සරෙන, අළුවාඩනසමුපෙතමුහුණුකුරුවෙන්; දළ්භං පරුජිතතයා, තර කොට පරදවනලදවැන්න; සුඤ්ඤාසංග-ශුන්‍ය වූ සබ්ද ඇති ව; උපගතපථරඤ්ඤානොව, උපගත වූ පථරඤ්ඤාන ඇතිකරනු වැනිවූ (නොහොත්) පථරඤ්ඤානයට එළඹෙන්න හු වැනිවූ; පාදපථර ගතො, පාද නැමැති මැදිරියට පැමිනියාවූ; සො කරවිකපකඛි, පාදලක්‍ෂණ වූ ඒ කරවිකසකුණු නෙම; සබ්බොධි, සියල්ලවුන්ගේ; අපට්ඨපට්ඨං, අප්‍රිය නෙපුල්; අභවනතං, භවකෙලවර දක්වා; ජහතු, දුරු කෙරේ වා;

තො චතානාචාකමකර් අපි කොචජිව
ජ වාදිපකඛිවසර් සරසිව භුතං
වෙසානානරත වරණුජිනි මහජානා
ජනතු නසිං විය පඳෙ සුරමොනතු නිව්චං—36.

හෙ, ඒ පාදලක්ෂණ ද්වි; චක්කවාකමකර, සක්වාලිතිනිත් හා මෝරු
ද; අපි, නැවත; කොමජ්ථජ්ථාදි-කොස්ලිතිනි ජ්ථජ්ථයනාදි; පකම්
විසර, පක්ඛිසමුහණේ ද; ඉමසානනාමෙත භූතානා, විමුච්ඡානාර රජතුමා
ත් අනුභව කරණාදි; සරසිඉට, විලමෙන්; වරණාමුජ්ජිං හපනා, පා
දනලිතිස සෙවුනාදි; ජනතු, සන්ධි; නදිං විය, ඒ සරසිසෙසි මෙන්;
පදෙ, ශ්‍රීපාදසෙසි නිව්භාණපදසෙසි හෝ; නිවමං, සත්තසෙසි; සුරමෙ
තතු, මනා කොට ඇලවත්වා.

නං වඤ්ඤානාරගතිං ගතවස්ස බොධි

සත්තස්ස නස්ස සප්ප්පතීකස්ස භාවං

සං සුචයනනා පදකිනාරකිනාරිව

සාමගගිමග්ගාපිපතනිසු පාපයනතු--37.

වඤ්ඤානාරගතිං, වඤ්ඤානාර භාවිතව; ගතවස්ස, උත්තරාගිතයෙ
ත් සිතාදි; සප්ප්පතීකස්ස, කිනාරප්ප්පතීක සහිතාදි; බොධිසත්තස්ස,
බොධිසත්ති ද්වි; නස්ස, භික්ෂුණේ; නං භාවං, ඒ ලිලාව; සං සුචයනනා ඉට, හ
ගවත්තවත් වැනිදි; පදකිනාරකිනාරි, පාදසෙසි සිංපුරුෂ සිකානර
භික්ෂාස සත දෙදෙන; මග්ගාපිපතනිසු, ගොතිඅනුජන ප්‍රතිපාදනසෙසි
(නොහොත්) ලොකොත්තරමාණි ප්‍රතිපතනිසෙසි; සාමගගිං, සමගගවට;
(නොහොත්) අනුප්පිපතනිසු, උත්තම ප්‍රතිපතනිසෙසි; සාමගගිං, සාමා
ග්‍රිතව; මෙ, එකානතසෙසි; පාපයනතු, සියලුසතුත් පමුණුවත්වා.

සං රජධානිමුසගො වහනග්ගහාරං

පිණ්ද්‍රයො * පජනසෙසස්ස සවිච්ඡෙදො

සසෙසවිනො අභි රමෙතතු ජකාමසග්ගා

ධාරෙතතු ක්‍රියාසිම්භ සොළස ධාතුධාමා-38.

උසගො, වාමන නෙම; සංරජධානිං, ස්වකීය වූ හෝ සොහන වූ හෝ
රජධානියව; (නොහොත්) නිව්භාණ නැමැති රජධානියව; අග්ගහාරං,
උත්තමහාරයක් (අදහෝ නොහොත්) අභිත්මාණිහාරය; වහතු, † පමු
ණුවාදි; සවිච්ඡෙදො, වත්සාසහිත වූ දෙත් නොම; පිණ්ද්‍රයො, පිනව
ත්තා වූ ස්වරය(අදහෝ නොහොත්)ප්‍රති නැමැති ස්වරය; පජනසෙසස්ස,
සියලු සතුත්ව උපදවාදි එරවාදි; ජකාමසග්ගා, භවිකාමසිනිසෙසි;
සසෙසවිනො, නමත් සෙවුනාදි; අභි රමෙතතු, නමත් කෙරෙහි ඇල
වත්වයි; ඉහ, මේ පාදසෙසි; සොළසධාතුධාමා, භොවිසමුහමලොකසෙසි;
ඉහ, මේ ලෝකසෙසි හෝ; ක්‍රියාසිං, නමත් විනාසක කරත්තතු අලමි
නොපතිඛිනන ලක්ෂණපතිඛිනන කරත්තතු හෝ; ධාරෙතතු, අපාසා
දිසෙති හිය නොදී දරත්වා.

* ඇතමි පොතක-පිණ්ද්‍රයො, කියාද තිබේ ඒද උචිතයි,

† උසුලාවයි.

දත් සමානාවු සතනිරූපයන් සිව් ප්‍රිලාව උපමාවෙන් දක්වමි මුක්ත
ත් රූපානාරයන් හුගේ ද අනන්‍යසාධාරණ මනෝභාව නිගමනය කර
ත් නාහු මෙපරිද්දෙන් සිව්සවුන් වැන්න හයි සොපමා කොට දක්වත්-

සුඛා ජනාසා කරවිකාසරං මනුෂ්‍යං

අනෙකුදු අනෙහිතිරිතිතා අපි පව්වනිකා

හිතා ගතිං පිය සීතා පදසතාරද්‍රා

සබ්බං භවස්සිත ජනානා ගතිං * හතනානු-39.

ජනසා, සමිඳුසානේ; මනුෂ්‍යං, මානාභවු සිත් පැහැර ගන්නාවු;
කරවිකාසරං, කරවිකාදාස; සුඛා, අතා; පව්වනිකා අපි, මවුනාවුන්ට
ප්‍රතිපක්ෂානුද්‍ර පවා; අනෙකුදු අනෙහිතිරිතිතා, මවුනොවුන් කෙරෙහි හි
තීක්ෂ්ණ නැතිව; ගතිං හිතා, හමන් හැර (හෙවත්) නොගොස්; සීතා වි
ස, සිව්සවුන් වැනිවු; පදසතාරද්‍රා, පාදසෙති සතනිරූපයෝ; ජනානා,
සනිසත්තේ; සබ්බං භවස්සිතංගතිං, සියලු භවාශ්‍රිත ගතිස; හතනානු, හ
සත්වා මොහු මේ මන්ද හයි විනාශසාදවශසෙන් තවිෂ්ණ කොට පැ
වති කුශලප්‍රවේශනාවෝ හමන් පැවති විෂයෙහි භූතය හමන්ගේ නිශ්‍ර
ත් කෙරෙහිත් ගත්වා භවගතිනිවාරණය කෙරෙත්වයි යනු භාවයි.

සොවණ්ණ කාහලුගොපමිකිරුස

සනාතිරුප්පවු කුලොපමිකුසලාය

නිව්වං සුසල් ධිපිතං මුනි තිස්සං තෙ

ජ ඛිකාවයං ජනවිලොචන මඛලාය-40.

බුනි, ඉහලොක්කරලොක දෙක දන්නාවු සමිඳුසෙති; තෙ, කුඩවිහ
ත්තේ; ජ ඛිකාවයං, ජ ඛිකාසුත්තය කෙබඳු වූයත්; ඉඤ්ජු, ශ්‍රීකා
නාවගේ; උසාවාය, උත්තමං පිණිස; නිව්වං, අනවරතයත්; සුසල්
ධිපිතං, සරභා සිවුපනලද; සොවණ්ණ කාහලුගොපමි, රත්දර දෙක
ක් හා සදුගවු ද; සනාතිරුප්පවු කුලොපමි, නැඹිලිප්පකැකුලු දෙකක්
හා සදුගවු ජ ඛිකාවය තෙම; ජන-සනිසත්තේ; විලොචනමඛලාය,
තෙත්‍රමඛලය පිණිස; තිස්සං, සිව්වා; බොහෝ කලක් පවතිවා.

ලකිත විලාසමුකුරව්‍යසනනිකාසං

තාබ්බතමණ්ඩනවිබ්බෙකමංසුසණ්ඩං

හ්නුවයං ලලිතසාගරබුබ්බලාහං

ගොතං ජනතායනිරූපවිභ්‍රසිතං තෙ-41.

ලකිත, ශ්‍රීකානාවගේ; විලාසමුකුරව්‍යසනනිකාසං, ලිලාකාවපත්
දෙකක් හා සදුගවු; තාබ්බතමණ්ඩනවිබ්බෙකං, තාබ්බතානරණ්‍යවසන
විනිශ්ච කරන්නාවු ද හෙවත් ඒ ශ්‍රීකානාවගේ සැරසිටිව නොබුදෙකක්

* අනම් පොතක-භවස්සිතගතිං ජනනං.

වැඩිවූ ද; අංසුන්කො, කිසිවෙක්නා වූ රකුසමුහ ඇති; ලලිතසාහර-
ලිලාසාහරයෙකි; ඔබ්බලාහං, ඔබ්බලෙකක් වැඩිවූ; හෙ ජනුවරං, නුබව
හත්සේගේ දනම්බුල දෙක; ජනාතසනිජනම්බුලදි, ලොකනුසා වසි
ත් තමතමත්ගේ අනම් සරහනු පිණිස; හොහං, වේවා.

ජදා නතිදිනනවරදනාසුගොපමානං

තං හස්සියොත්තකම්පුණ්ණගුණා නවොරු

ලිලාපයොධිසිරිකෙලිපුට්ඨණ්ණරමා

වනිව දෙනතු පරිපුණ්ණගුණේ ජනානං—42.

ජදානති-සදත්තු විසින්; දිනන-දෙනලද; වර-උතුම්බු; දනනාසුගො
පමානං, දසුනසු හා සමානවූ; තං හස්සියොත්තකම්පුණ්ණගුණේ සෙ,
හි සේ; කම්පුණ්ණගුණ, කුමසෙන් පිරුණුගුණ ඇති; ලිලාපයොධි, ලි
ලාසාහරයෙකි; සිරිකෙලි-ශ්‍රීගේ කෙලෙහි; සුට්ඨණ්ණරමනකම්බාව,
රත්කෙහෙල්ලකත් දෙකක් වැඩිවූ; නව උරු, නුබවහත්සේගේ කල
වා සහල; ජනානං, සනිසත්ව; පරිපුණ්ණගුණේ, සම්පුණ්ණවූ කාමගු
ණයන් (නොහොත්) සම්පුණ්ණ වූ ලෝකිකලොකොත්තරුණයන්;
දෙනතු, දෙත්වා.

ජකුසනිකවස සම්පපිත විතතපාද

වනානවසි මනමනොජහයො වුනො හෙ

සොණ්ණරථො සිරිවනො මනසාහිරුලනං

ලොකතතයා සිවපුරං ලුහු පාපයාතු—43.

වුනො, සම්පපිතෙකි; හෙ, නුබවහත්සේගේ; ජකුසා-ජකුසාසුගො හැ
මැති; අකකතවස-අකුරත්තෙකෙකි; සංආපිත-පිහිටුවනලද අවුනනල
ද; විතත-විසිතුරුවූ; පාද-පාදසුගො හැමැති (නොහොත්) පාදසුගොසෙ
කි; වනානවසි, සත්තෙකක් ඇති; මනමනොජහයො, විතතවෙනසික හැ
මැති සෙසු අසුන් ඇති; සිරිවනො, ශ්‍රී උසුලත්තාවූ; සොණ්ණරථො, වසා
ලවූ ජකුසාසු හැමැති සුට්ඨණ්ණරථය හෙම; මනසා, සිහිත්; අහිරු
ලනං, නැහැවූ; ලොකතතයා; තුන්ලේ වාසිජනසා; සිවපුරං, ගානතිපු
රයව; ලුහු, වහා ම; පාපයාතු, පමුණුවා වා.

රමෙමාරපාකවතවාකතවා සවනන

රෙමාවලි ජලපණ්ණික නොවිකසා

නාහිතභිරසරසි සිරිකෙලිතා හෙ

සසෙසවිනං වසනසමමලං සමෙතු—44.

රමෙම-සිත්තලවූ; උර-උරසිල නැමැති; පාකව-පුකව වූ උකතන වූ;
තවාකතවා, තවාකසාගේ කුලසෙන් හිතතිත්; සවනන-වැහෙන්නාවූ;
රෙමාවලි-රෙමාවලි නැමැති රෙමගුණේ නැමැති; ජලපණ්ණික, ජල
ධාරාවගේ දියනලගේ; නොවිකසා, කෙසුවර පිහිටිවූ; සිරිකෙලිතා,

ශ්‍රී සංචිත කෙලනාවූ; තෙ නානිගනිතරසරසි. ත්‍රාවචතන්යේගේ නානි නැමැති ගැඹුරු වූ පොතුණ; සඟඟ්‍රානං, නමා සෙවුනාවුන්ගේ; වසනන මිම, දෘඩකමි; අලං, අනන්තයෙන් (නොහොත්) එකම; සමෙතු, සන්තිද්‍රව්‍ය වා. ප්‍රකාශ උත්තාන ගෙයින් ශ්‍රිමත්කුලසහිත වැටව බැස ගැලී නාපිස නොහැක්කැයි එයින් දිසනලක් නවා ඒ කෙලවරෙක ගැඹුරු රත්පතැසක් තුටුවා මෙන් ඉන්ද්‍රියලමාණිකාමයවාසනාරමායේ අනරතුරෙහි වොරජනා දක්ෂිණවත්තරෙමාවලින් නැගෙන්නාවූ නිල කානිවරවා නැමැති පලයෙන් පිරුණු වූ පලල්ව නැති තිබෙන්නාවූ වසාසම්මත නැමැති ප්‍රකාශඋත්තානනවාසනාගේ නවයෙන් මනාව තුණු රෙමාවලී නැමැති ඉන්ද්‍රියලමාණිකාමය පිතිප්‍රිකෙලවර ශ්‍රීකානාව බැස ගැලී නහා කෙලනා පිණිස තුටුවූ ගැඹුරුව වටවූ රත්පතැසක් වැනිවූ ත්‍රාවචතන්යේගේ නානි හොමෝ නමා සෙවුනාවූ පතැසන්ගේ දෘඩ නැමැති සමිපිබාව වනා ම සන්තිද්‍රව්‍යවයි යනු අනිත්‍යයි.

කානීව්‍යවායුලී තරු (පප්‍රොටිනාහි)
ආවිධවිධීතනීව්‍ය්‍යසබ්‍රලාකො
සොහග්‍රතොයනි වහං චිව්‍යො පිටිතො
ලොකාතතර්කීව්‍යව්‍ය්‍යතං පයානු-45.

කනනිප්පා-කානනිසමුතයෙන් (නොහොත්) කානනින්ගේ රුපිකැ
පිමෙන්; අලුතින්-අලලනාවු; රූපපයොති-රූප නැමැති ක්ෂීරසාර
යෙහි; නාභි-පෙතනි නැමැති; අවටා-සලාටාවුමෙන්; චරිත-දවටන
ලදුව; නිමිඡිත-ගලනලද; සබ්බලොකො, සියලු ලොකය ගෙවි; සො
ත්තනතොනනිවහා, සොඤ්ඤා නැමැති ජලසමුත්ත; චීවසො, අවසවසා
වසන නොව රූපපයොතිවසනව; පිචිනා, බි; ලොකුකාරුද්ධිවූවන්
නා, ලොකකාරුද්ධිව නැමැති මුළුජිනනාවට; පසාතු, පැමිණේ වා.

ගම්මරවිහාරහදං පරිසුරසිත්තං
තං සඤ්ජානකරුණසුච්චානතුලන
තෙමාලිච්චිතරිකාසිසුභාලවොලා
ඳෙනං ලුණං සිච්චිලං තප්පනං මුතෙ තෙ—46.

මුත, සවිඤ්ඤා; නෙ, නුබවනත්සේනේ; හමින-ගමුරැවු; ව්‍යා
රකදං, සිත්තමැඟිහෙත් වල; පරිපූරයිනා, පුරුණෙහි; නං සංඝාත-
චයිත්තමැඟිහෙත්නාවු; කරුණමිත්‍රපවාහනුලක, කරුණුප්‍රවාහනක් හ,
සද්දමු; ගරි-සවිඤ්ඤාමසවු; නාහිසුනාලවාලා, නාහි සැමැඟි මනොඤ්ඤ
වු නොහැත්තක් දැනි; ගෙමාප්‍රිඤ්ඤ, ගෙමනෙත් නැමැඟි ලනා නො
ම; හත්තං, තමා සෙවුනාවුත්ත; සිව්ඵලං, ආනතිඵලය; ලක්ඛං, වතාම;
දෙතං, දේවා,

වාරුරසාර්ථකො කුටිලකාලොම
 පනතිවිභතනිසසිතො සිරිකෙලියරො
 සභාපවග්ගසුඛස්තක කෙලිනෙතු
 හොතං තිලොකසුඛස්තකසොණබ්බාතං—47.

කුටිලක-ඉසුනිලමාණි ක්‍යවණ්ණ වූ වලලු සේ ඇතුලට වක්ව ගිය,
 වූ අක්ෂැති; ලොවපනති-රෙමලෙණි නැමති; විභතනිසසිතො, ගැපපෙ
 ලින් සුකතවූ; සිරිකෙලියරො, ශ්‍රියෙන් කෙලිව පිණිස සදනලද; වාරු
 රසාර්ථකො, මනොසුඛ(නොහොත්) සිංහස්වය වූ උරස්වල නැමැති
 පුරෝරුව නෙම; තිලොක-ජගත් නැමැති; සුඛස්තකසොණබ්බාතං,
 සුඛස්තකයෙහි හොඳුත්තේ; සභාපවග්ගසුඛ-දිවසුට නිවන්සුට නැමැ
 ති; ප්‍රහත-ප්‍රහතයාගේ; කෙලිනෙතු, අනුභවවශයෙන් කෙලිමට කාර
 භාවයේ; හොතං, වේවා.

ගමිතරවිභතරහඳෙදරගාහමාන
 මෙතනාදයාකරිවිදුකරසනානිකාසා
 සබ්බමිතිතං සිව්ඵලං නක්ඛදෙවරුකෙති
 සාබ්බාතව භූත් භජනං දදනතු—48.

ගමිතර-ගැඹුරු වූ; විභතරහඳෙදර-සිත් නැමැති හුදුහසනතරයෙහි;
 ගාහමාන-ගැලෙන්නාවූ; මෙතනාදයා-මෙමඟිකරුණි නැමැති; කරව
 සි-ඇතිත්තන්දන්තාගේ; කරසනානිකාසා, සොවදෙකක් හා සදනවූ;
 නක්ඛදෙවරුකෙති, ශරීර නැමැති කලපටාක්‍ෂායෙහි; සාබ්බාත, සාබ්බව
 භවනු සාබ්බාත වැනි වූ; භූත් භූත්, නුබවන්තේගේ බාහු දෙදෙන; භජ
 නං, තමන් බස්වනාවූ; සබ්බමිතිතං, සියලු සතුන්ව; සිව්ඵලං, අමානවලය;
 දදනතු, තමන් සාබ්බවත් වැනිගෙසින් දෙන්නා.

භිහාරිකිසුසතිතනාදලොපසොහි
 බහලිබරතතපදුමෙවසනභිහාරි
 පාපාරිසිසුනනොතිව රහතරතනා
 රහතා කර තව හුමා භූමි ලෙලාය—49.

භිහාරිකිසුසතිතන-නිමිතිසුසත් සුකතවූ අත් ඇති; දලොපසොහි,
 පානිපෙලින් හොබනාවූ; බහලිබ-වැලෙන්නාවූ; රහතපදුමය-රත්පි
 සුම් දෙකෙක්හි; භවිතිනාත්, ලිපා සෙවුනාවූ; පාපාරිසිසුනනන, පාප
 සතුරන්ගේ හිස් කැපීමත් නොහොත් හිස් කපන්නු වියත්; රහතර
 තනා ඉව, ලෙහෙසෙන් යුක්තවත් වැනිවූ නොහොත් රදනලද්දවත්
 වැනිවූ; තව රහතා කර, නුබවන්තේගේ රහතවූ ගහනයේ; භූමි, ලො
 කයෙහි; මහලොස හවුං, තමන් අදහනොත්සවක පහලට න අවලොක
 භදමසත් වැනිවූ ගෙසින් මිඳුල් පිණිස වෙන්වා.

රූපසිරිවර්තවඤ්ඤාමවිබහමා නෙ
පිඪී යථා කලලමුඛනි සෙතුභූතා
එවං හවිණ්ණව සමුත්තරණාය සෙතු

භොතමභානාකාසඤ්ඤාමසනාතිකායා—50.

රූපසිරිවර්ත-රූපශ්‍රී: විසිත් හැසිරෙණලද: වඤ්ඤාමවිබහමා, (රත්)
සක්මනක් මෙන් ලිලාවත්වූ; මහාකතකසඤ්ඤාමසනාතිකායා, පලෙවු ර
ත්තෙත්තත් වැඩිවූ; නෙ පිඪී, කුටුභත්තයාගේ පාදි නොම; කලලමුඛ
නි, සුඛවෙතාපසකාලායනි මවු මත්තනි; යථාපෙතුභූතා, දිව්‍යකර
සමුදයත් වනත්සේව සමසේ හෙයක් වූ සේත් ද; එවං, එපරිද්දෙන්; හ
විණ්ණවසමුත්තරණාය, ජනායාගේ ශ්‍රී:සාරසාන රසත් එතරවම පිණිස;
සෙතු භොතා, හෙයක් වේවා, කාරණ නම් වේවා.

සච්චිද්දසන මභොතර භෙරි තාද
සචාරණෙසිවුරුං විසිතුං ජනානා
ගිවා සුචණ්ණමයවාරුමුතිකහෙරි

භාවං ගත්ත භවතු භූතවිභූතියා නෙ—51.

ජනානං, සන්ධ්‍යත්තේ; සිවුරුං විසිතුං, නිවන්වුරුට වැදිව පිණිස;
සච්චිද්දසන-සච්චිද්දසනා හැමැති; මභොතර-මනහැරවූ සිත්පැහැ
රහත්තාවූ; භෙරි තාදසචාරණේ, හෙරිබව තිසරේ හැසිරවීමෙහි පැවැ
ත්වීමෙහි, සුචණ්ණමය-රත් වූවා; වාරු-මනොසු; මුතිකහෙරිනා
වං, මිනිසුන් ලිලාවත්; හත්, සෙවුනාවූ; නෙ නිවා, කුටුභත්තයාගේ
ශ්‍රීවා නොම; භූතවුනියා, සන්ධ්‍යත්තේ සමාසිත පිණිස; හවතු, වේවා.

ලකඛිනිවාසවදනාසුච මහනිනිනා
මානසිකං ජනාසලොචනාවචරිකෙ
සොරබ්බධම්මකාරුණිකසංකප්පානං

පිණ්ණතු භොතා සරසෙන සහාජිනො නෙ—52.

ජනවිලොචනවචරිකෙ, ජනසාගේ නෙහු හැමැති මවුපසත්; අත්තනි
භොතා, තමාගේ සොමු කොට තමා කර; අනුරුභිසං, අදනාවූ, සොර
බ්බ-සුනනි සහා; බ්බමකරුණිකසංකප්පානං, දහමුච්චරදවහනා කර
ත්තාවූ; නෙ ලකඛිනිවාසවදනාසුචා, කුටුභත්තයාගේ ශ්‍රීතානතාවට වා
සඤ්ඤාවූ මුඛ නැමැති පදමස; සහාජිනො, තමන් හත්තස කරත්තවුත්;
නෙත පරසෙන, ඒ සහිත වූ මකරුණ රසයෙන් (නොහොත්) සුචද්‍රව
රදවහනාසි කීයනලද සාකානසයත්; පිණ්ණතු, පිණ්ණ වා.

ලකඛිසමාරුහිතවිතතරථෙ රථික
විකුකුකාරි මගරජකපොලලිලං
තාමසිකමණ්ඩලසුගං විස කණ්ණපාපං

ගණ්ඩපිලිමයවලඤ්ඤාමරුතං ජනබොධං—53.

ලකඛිසමාරුහිත-ලක්ෂණ විසිත් හැගෙනලද; වතතරථෙ, වදන හැ
මැති රථසෙසි; රථිකවිකුකුකාරි, රථසක්දෙකක අකාරී ඇති (නෙ

වත්) සක් දෙකක් වැනිවූ; මහරජකපාලලීලං, සිංහහත්තසෙති ලීලාවක් ඇති; කණ්ණිකාරජං, කණ්ණිකපතක සලාවු කණ්ණිකා ගත්තාවූ; භාඛ ඩකමණ්ඩලසුතා වීස, කෝටුච්ච දෙකක් වැනිවූ; ගණ්ඩප්පලවිං, ක පොලසිල දෙක; ජනකො, ජනකත්තේ ගර්භයන් (දේහෝ නොහොත්) වීසයන්; අලඛකුරුතං, නමා අලඛකාරභාණ්ඩාකෘති හෙයින් ස රහා වා.

ලාවණ්ණමණ්ණවපවාලලනාවසාහං.

තඤ්ඤාදවතරුපලවකනාමිනා.

විතාරවිඤ්ඤාපරප්පොහං.

රතනාධරවයමන්ධා කුරුතං ජනාසං—54.

ලාවණ්ණමණ්ණව-සෙය්ඤ්ඤාසාරසෙති; පවාලලනාවසාහං, පබ්බ ලීස දෙකක් වැනිවූ; තඤ්ඤා-භ්‍රමවහන්සේගේ ගර්භ නැමැති; දෙව තරු-කප්‍රවංශකෘති; පලවකනාමිනා, පලවකොභාව බහුලවූවා ද ප්‍රශංසාවූවා ද නිත්‍යප්‍රකාශවූවා ද අතිශයවත්වූවා ද සංකතවූවා ද ඇත්තාවූ; විතාරවිඤ්ඤා-මුඛ නැමැති පදමයෙහි; මකරඤ්ඤාපරප්පොහං, මකරඤ්ඤාපරප්පොහ සොනාවක් ඇත්තාවූ මකරඤ්ඤාපරප්පොහ මෙන් හොබනාවූ; රතනාධරවයා, රතනවූ අධරවය; ජනාසං, ජනපිඩාව; අ ර්ධා කුරුතං, නමා ප්‍රවර්දනාඛ්‍යාත් හෙයින් සට කෙරේ වා.

උණ්ණා සකුන්තිනමසීකානාසුකුප

සුබ්බලකාරසතිනොස්පවාලනාවා

ගතකුතාරණ්ණවගනා තව ජනකානං.

නොනමනවණ්ණවසමුත්තාරණ්ණය නාථි—55.

නාථි, කාමිනි; නව, භ්‍රමවහන්සේගේ; උණ්ණා සකුන්ති-උණ්ණ නැමැති දික්ලිනිනි වසින්; ගත-පිනිටාලය; මසීකා-මසකකස් ඇති; නාසුකුප-නාසිකා නැමැති කුඹේරි; සුබ්බලකාරසතිනා, මනාවූ හුණුම නැමැති රුවල් දෙකකින් සුන්කවූ; ගතකුතාරණ්ණවගනා, රත්වත් ගර්භ නැමැති උත්තර සාගරයට පැමිණියවූ; ඔස්වාලනාවා, ඔස් නැමැති විදුමනොකා නොම; ජනකානං, සකුන්තිනාත්තේ; ගවණ්ණවසමුත්තාරණ්ණය, සංසාරසාගරයෙන් එතරම්ම පිණිස; ගොතං, බේවා.

ජංසං විකාසපද්‍යමොදරකොසරලී

ලීලාටිනවරුචිත තව දනාපනාමි

වාහිවිඳුධිතමාලතිමාලසතුලක

නාසං ජනාසං මනාර්ථනාමරෙය්ස—56.

ජංසං විකාස-ජංසනිකිතිවූ හෙවත් අඩවුකුටිනවූ; පද්‍යමොදර-පදමන නිකාසක් යි; කොසරලීලා-කොසරලීලා ලීලා වැනිවූ ලීලාසෙන්; වාහි-වලදනාලයට; රුචිත, සිත්කලවූ; වාහිටු, වාහනාව වසින්; *

* වාක්ගතනාව වසින්.

ධර්ම-පළඳනාලද; මාලනිමාලයාදායක, දැසමත්කැකුළු දමක් හා සදා
වූ; තව දන්තානනි, නුවමනත්සේගේ දසනලෙණි කොමි; තසං, ඒවා
ගහනාව කෙරෙහි: ජනසා, ජනසාගේ; මනරජනං ආවරෙසක, නමා ඇ
සව භාසයට අතිශයින් ප්‍රිය බැවින් බලන්නවුන් කෙරෙහි රැවිජනක පල
දනාවක් වැනිහෙයින් සිත් ඇලවීම කෙරේ වා.

සබ්බමනිපකාරසුරතාසිලානලාහා

ජ්වහා වචිනවච්චුකලරසාගුනා

සබ්බමසෙසිතරණි නිතිතප්පියානෙ

සංසාරසානරසමුත්තරණිය නොතු-57.

සබ්බමනිපකාර-සබ්බම නැමැති නිපකාරයට ගනු ලැබූ; සුරතාසි
ලානලාහා, පදවර්තනමාණි ක්‍රියාවන් වූ ගලනලක් වැනිවූ; වචිනවච්චු-වත්
නාතාසිසිටි; කලරසාගුනා, මනොඥවුරුගම්බල-ක් වැනිවූ; සබ්බමසෙ
සිතරණි-සබ්බම නැමැති රතනතායායෙහි; නිතිත-පිටුවනලද; පි
සා, පලපත් වැනිවූ; * නෙ ජ්වහා, නුවමනත්සේගේ ජිව්වා නොමි; සංසාර
සානරසමුත්තරණිය, නමා පලපත් වැනිහෙයින් ජනසාගේ සංසාරසා
නරයෙන් එතරවීම පිණිස; හොතු, වේවා - හිඟණි හතරා සිව්ව, ස
නුමත්, ඵලයට කරණකාරණය ද කාරණාමයෙන් සිසිල ලැබේනුයි
සංසාරසානරසම සමුත්තරණියට කාරණවූ සබ්බමනොකාප්‍රවාන්තරයට
කාරණවූ ජ්වහාපියාව සංසාරසානරසමුත්තරණියට කාරණාවයෙන්
සිසිලලදී.

දනානංසුකවුකිතරතාධරෙපධානෙ

ජ්වහා සුරතාසයනෙ මුඛමඤ්ජරසෙ

ආමොක්ඛමුතර්වච්චයා සපිතාය නුයනං

කුඛිනතු සසාමමලං ජනසොතු කාමි-58.

මුඛමඤ්ජරසෙ, මුඛ නැමැති ගහණයෙහි පිහිටිවූ (හෙවත්) පතවනලදී
දවු; දනානංසු-දන්තමර්ම නැමැති; කවුරිත-ගවහණියෙන් † සුක්කවූ; ර
තාධරෙපධානෙ, රත්වූ ඔක්ක නැමැති කන්ටයින් ඇති; ජ්වහාසුරතාස
සනෙ, ජිව්වා නැමැති අතිරික්තවූ සසනසෙහි (හෙවත්) රත්පියමිටු
රසෙහි; සපිතාය, හොත්තාවූ (දේහෝ නොහොත්) පැවැත්තාවූ; තු
යනං උත්තිවුසා, නුවමනත්සේගේ වාගහනාව හා; සසාමම, මෛත්‍රීයය
සොගස(දේහෝ නොහොත්) විසසවිසසියාසොගස, ජනසොතුකාමි, ශ්‍රෝ
තාප්පත් වැනි හෝ ශ්‍රෝතාප්ත නැමැති හෝ කාමිත්‍ර (නොහොත්) ඇ
කර් සනු කැමතිත්‍ර අසනුකැමති හෝ ජනසෝ; ආමොක්ඛං, සමනවරු
මොවනස දක්වා (දේහෝ නොහොත්) නිත්‍යාණමොක්ඛස දක්වා; අලං,
අතිශයෙන් (හෙවත්) තීරනකරයෙන් හෝ අවික්ෂිප්තව හෝ; කුඛිනතු,
කෙරෙත්වා.

* ඇමති පොතක-පථපත් නැමැති. † ගවසකියෙන්.

උණණ නාහිනවප්පනවරහිතමා
 ලිලොලසනනාහමකවයාලපතනා
 සාණණරුවාරුකදලි වදනාලවාලා
 තුනාං පවතනු වීරං ජනමධනලාය—59.

උණණ-උණණමණල නමැති; තන-විදහි* පතලාවු; අහිනව-අ
 ලත්වු; පතවරහිතමා, උතුම්වු නොබහිත් සිත්තලවු; ලිලොලසනනා-
 ලිලාසෙන් ගෙවු නාවු; හවුතවය-හුයුතව නමැති; නිලපනනා, නිල්පත්
 දෙකක් ඇති; වදන-බුබු නමැති; අලවාලා, රුවන්ගොතැන්තක් ඇ
 ති; තුනාං සාණණරුවාරුකදලි, නුවවගන්සේසේ නාසිකා හැමැති ම
 හත්වු කිණි කදලි ගොව; ජනමධනලාය, ජනයන්ට මතුප් පිණිස; වීරං,
 බොහෝකලක්; පවතනු, පවතිව.

හාලකිලිකරිසිලාතලපිසිකසි
 භුවලලවයමසුරසුතසා තුයනං
 පවසානරුවාරුකදලි වදනාලවාලා
 නොතවයා මහා පුද්ගලාය—60.

හාලකිලි-ලලාවප්දෙක නමැති; හරිසිලාතලපිසිකසි-රත්ගල්හල
 පිට සිවිය වු; භුවලලවය-බැලිගෙද දෙක නමැති; මසුරසුතසා, මේ,
 හැත් දෙත් නාත්; පවසානරුවාරුකදලි-පස්පැයෙන් සිත්තලවු; පිලසුතසා
 රිතං, පිල්දෙකක් සේ සොහොවත්වු; තුනාං නොතවයා, නුවවගන්සේ
 සේ නොතසුතමය; මහාපාදලි, සකිසත්තේ සිත්ති පාප නැමැති රජ
 යි; පුද්ගලාය, පාපදුරුකානිත්තේ පිසිවා.

ඉද්ධරනනන නිතිනපනනිකසි
 පවසුරසුතසාලව පිය ගවුපනනි
 නොතනුපසිකරිසිලාතලපිසිකසි
 පවසානරුවාරුකදලි වදනාලවාලා—61.

ඉද්ධරනනන-නිලාත්පලයන් දෙදෙනකුගේ කෙලවරට පැමි
 නි වු; හිසිකපනනිකසි, හිසිකසන් පවතිනු ලෙණිකකෙන් ලිලාව
 ක් ඇත්තාවු; පවසුරසුතසාලව, රකනාගොනාදි පවතින පදමයන් ඇත්තා
 වු පල්ලෙන්; ගවුපනනි විය, හත්ගෙද දෙකක් වැනිවු; නොතනුපසිකරි-
 නොත නමැති අමුද්දෙකහි ශ්‍රීයෙන්; හිරුකරණව, වටඇදි තිරසක් වැ
 නිවු; තුනාං පවසානරුව, නුවවගන්සේසේ පසුපසුපසුග්‍රී අසිලෙමාව
 ලිවු; ඉත, මේ නොතසෙහි; සිරිගත, ශ්‍රීය කර තිසවුන් (නොහොත්) මේ
 ලොකයෙහි සමානව පැමිණි වුන්; නිරු කරනතු, හදනුහට පිණිස
 තිර කෙරෙත්වා, අහිසින් ශ්‍රීයමගිවුනු කෙරෙත්වයි සේයි.

විහතුලලසමුප්පිලොචනානංසතුණ්ඩ
 කාශංසුපිප්පරමුලාලොචනාචයානං
 දොලාචයංච සවණංචයමතනලකකිත
 හොතං නවස්ස ජනනාමඤ්චාරභෙනු-62.

විතත-රත්වන්මුහුත නැමැති; උලල-නෙවුන වු ප්‍රනා විනිදනාවු; අ
 මුප්-කිණිකපදමයෙහි; විලොචනානංසතුණ්ඩ-නෙහු නැමැති හාසසත්
 ගේ කුඩෙහි; කාශංසුපිප්පරමුලාලොචනාචයානං, ඒ බුබුදුමරයෙහිත් පිහුටත්
 වූ තෙව්බුදුපිලිස දෙකක් හා සදාසු; අනුප්‍රකාශන, අනුමුඛයෙන්; දො
 ලාචයං ඉව, රත්හොවිලි දෙකක් වැනිවූ; නවස්ස ජනනං, නුබවනත්සේ
 ගේ කන්වැල් දෙක; අර්ථ. 4න්; ජනනා-ජනසමුහයාගේ; මනිවාරභෙ
 නු, ප්‍රඥානාචයාවගේ හැඳිරවට හෙතෙමුසේ; හොතං, වේවා.

විමේකමත්තිකසයානනාමුද්දතා
 භොගිඤ්ඤාගවලිපිබ්බමමචනනාති
 ඝාණොපරිසිති මුනො නව තුණ්ණමුණ්ණ
 තාහාභිභොගිසි ජනනා දදාතු විතතං-63.

මුනො, සච්ඡෙදයෙහි; විමේකමත්තිකසයානන-වාලිකමයකසයෙහි තු
 බසමත්තෙහි හොත්තාවු; මුද්දතා-මුද්දතාගොතිඤ-මුද්දතන නම් භාරජනු
 ගේ; භොගාචලිපිබ්බමම, හොගාචලිපිලාව දරණවැලෙහි යොගාව; අචන
 නති, උසුප්පන්නාවු; ඝාණොපරිසිති, නාසිකා මත්තෙහි පිහිටිම ඇත්තා
 වූ පිහිටියාවු; නව උණ්ණ, නුබවනත්සේගේ උණ්ණෙරෙඩාවු හොව;
 තාහාභිභොගිසි, ඒ මුද්දතන භාරජනු ගේතාගව මෙන්; ජනනා, අර
 මුණකරණවසයෙන් තදග්‍රාහී වූ ජනසමුහ; විතතං, තුණ්ණිකාරණ වූ ව
 සතුන්; තුණ්ණං, වනාම; දදාතු, දේවා.

රූපිඤ්ඤා රූපසංඝාතො රූපං
 ඝාණොපරිසිති මුනො නව තුණ්ණමුණ්ණ
 නිලාභ වානං ලොභනාපයමත්තො
 නිසිනතු සප්ප දුර්තාරිථයාය තෙන භූ-64.

රූපිඤ්ඤා, රූපයෙන්; රූපසංඝාතො, රූපවන්වූ සමස්තලොක
 යාගේ රූපය; රූපසං, දිනිබමති; ඝාණ-නාසිකා නැමැති; රූපවානං රූප
 සංඝාතො-මහත්වූ රූපසන්තරයෙන් මුද්දතෙහි; බබ්බසිඨා, බබ්බසිඨාද්දත් මෙන්
 නිපත්තාවු; නිලාභ-නිල්වූ යොගා ආභි; වානවලිපින-සුලභින් පෙර
 ලෙත්තාවු; ජනනා, කාමරූපාලොකව්‍යව නැගු ජනකොඩි දෙකක්
 හා සමානවූ; තෙන, නුබවනත්සේගේ බැම දෙක; දුර්තාරිථයාය, පාපස
 තුරන් දිනිම පිණිස; සප්ප, සැරස්; නිසිනතු, සිටින්නා.

උණ්ණං මොහොපලනිවෙසිතවුඤ්ඤාසංඝං
 ඝාණොපරිසිති මුනො නව තුණ්ණමුණ්ණ
 හොතං මුඛසුඛසිරිසිරසසිතාහං
 භූනිලපටිතිලොචසුචණ්ණ ජනනං-65.

උණන්-උණන්මණ්ඩල නැමැති; සිතොපල-සප්තිකමාණිකා වටෙ
හි; තිවෙහින-පිප්පුවනලද; බුද්ධසංඝං, මුලසංඝස්ස ආභි; භාණ්-භා
ණ නැමැති; උපිණ්ණං, මහත් රත්මුවක් ආභි; මුවඹුප්-මුව නැ
මැති පදවසෙයි; සිරි-ශ්‍රීයෙන්; සිරිසි, මහනකසෙහි; උසසිතාහං, නගනල
ද්දක් වැනිවූ; තෙ භුනිලපටිකලලාවසුවණ්ණප්පතං, නුවෙහත්සේගේ
බැව නැමැති නිලපටිකාවක් වැනි ලලාව නැමැති සුව ඝණ්ණප්පතං රත්
සහ; අස-සංඝස්සගේ පාප නැමැති (නොහොත්) දක්නැමැති; අත
පං රැකිවුං, අවිචලකත පිණිස; හොහං, වේවා.

රූපකිංකරවටන-ලොව නබාණ්ඩු

ධාරනිසානාමණ්ඩලං පිරි සිරිත තෙ

සිඛාපිභොසකතප්පාප්පලකි

හොහං පරාස භාග්‍යාමයනාසනාය-66.

රූපකිංකරවටන-රූප නැමැති ලක් විදිනාවූ; ලොව නබාණ්ඩු-නෙත්‍ර
නැමැති ගර්භයෙන්; දික්ධාරනිසාන-දකින නැමැති මුවහත් තබන්නා
වූ; පිණ්ඩවටසිරි, මිණිවැටෙක ගොහා වැනි, මිණිවැටක් සේ හොබනාවූ,
සිසල ලොකවැසියන්ගේ නෙත්‍රපට්ඨව අධාර වූයේ සේ; සිඛාපිභොසක-
සිසිවු අවංකවෙහෙයින්; කතප්පලකි, කරණලද අලුත් පොඩක සො
හා වැනි; තෙ සිරි, නුවෙහත්සේගේ සිහි තෙම; පාපා භාග්‍යාමය
නාසනාය, පන්සාගේ නෙත්‍රාග්‍රහණිතාසස පිණිස; හොහං, වේවා.

සකිකිංකරානුගතොරණ්ඩුකිංකර

ධාරනිසානාමණ්ඩලං පිරි මුණ්ඩාය

නිලප්පලාව සිපිතා සප්තිකානං තෙ

කෙසා හවනතු භවනාසායමඩලාය-67.

සකිකිංකරානුගත-සකිකස්ස සහිත වූ බාහුසු නැමැති; තොරණ්ඩු
පකි-සකිකිංකරාණ්ඩුගේ වැද; ගිවාධාරනිසාන-ශ්‍රීවා නැමැති කල
පකිසෙහි පිප්පුවනලද; සිරිතවටපරි, සිහි නැමැති සකිකිංකරවටක
සෙහි; උසසාය, නෙත්‍රාග්‍රහණ පිණිස; සප්තිකානං, විනසසසහිත
කොට (හෙවත්) පෙළ හෙළා; සිපිතා, තබනලද; නිලප්පලා ඉව, නිලො
නාලසත් වැනිවූ; තෙ කෙසා, නුවෙහත්සේගේ කෙසෙස; භවනාසාය
මඩලාය, තුන්ලෝකයින්ට භික්ෂු පිණිස; හවනතු, වෙත්වා.

නෙමණ්ඩලය සිපිතනිලප්පලාකපාලෙ

පරොනන්දලලිතං මුනි සාරයනාති

රූපසිරිසිරිසි භුසිභාගෙමමාලා

කාරු කරෙතු සුගතං නව නෙතුමාලා-68.

මුනි, සමුදයෙහි; නව කෙතුමාලා, නුවෙහත්සේගේ කෙතුමාලා
නොම(කෙබඳුවූදත්); නෙමණ්ඩලය, රත්වැහැයෙක්හි; සිපිත-තබනල
ද; නිලප්පලාකපාලෙ, ඉදුනිලමාණිකාමය කබලෙක්හි; පරොනන්ද

ලලිතං, තුන්ලොව බිඳුලුවන්හැමු ප්‍රදීපයිබාලිලාවක්: හාරකැනි, සිසි කර
 වන්හැමු (නොහොත්) පවත්වන්නාවු; රූපාසිරිසිරි, රූපශ්‍රීයෙන් ඉ
 යනකැනේ; හුසිත-තුන්ලෝවාසිත් හැමා කෙරෙහි ලැබිය පිණිස පල
 දනාලද; හෙමිමාලාකාර, සිංහානුමාලාකාරයක් ඇත්ත වු රත්මාලාව
 ක් වැනි වු; කෙතුවාලා, කෙතුවාලා ගොඩ; සුගත කෙරෙහි, ලෙඩකා
 ර වසනු ව ලෙඩකෘතයෙන් හොබවනහෙයින් පලදින්නාවු; රූපශ්‍රී කෙ
 රෙහි සැකයන්ගේ ප්‍රිය බව කෙරේවා (නොහොත්) නිවිසවු කුසලයෙ
 හනාව විෂයගුණ හමාගේ නිග්‍රහ කෙරෙහි ද පිහිටුවා නදකාරවිනා
 හයෙන් ප්‍රසාද කළ සැකයන් කෙරෙහි අන්‍යසැකයන්ගේ ප්‍රියභාවය කෙ
 රේවා.

බිතමයහැලි නවි කවනමොරකාලෙ
 සුරෙදයේ විතනවතුහවනාලකති
 මෙහාවනාබිබරු නනතහෙමසෙලා
 සනානිඳුවාපවිනවිව දදතු සොහං-69.

නව, නුබවනන්ගේගේ; කවනමොරකාලෙ, සිංහානුමාලාකාරයක්;
 සුරෙදයෙ, හිරුලදයෙහි; විතන, නෘත්‍යය පිණිස පතුරුවනු ලද විදහ
 තලද; වතුරවනකලකති, සදැස්පිල්ලකට බිඳ වු සොහා ඇති; මෙහ ව
 නාබිබරු-නිලමෙකයෙන් වලදනාලද මගන ඇති; උනන-උස් වු;
 හෙමසෙලාසන-සිංහානුමාලාකාරයෙහි වු; ඉඳවාපවිනති බව, ඉඳ
 වාපවිනාසිකක් වැනි වු; බිතමයහැලි, බිතමප්‍රකාලි නොව; සොහං, නව
 ත් සොහාවසනු හෙයින් සතුන්ව සොහාවක්; දදතු, දෙවා.

මෙයේ රූපකායානුසාරණය කොට ඒ අනුසාරණකුලය සැකයන්
 ව පිරිනවා ගිහාගියනවකයෙන් මෙන් කොට, දන් බිඳිකායානුසාර
 ණමුඛයක් එයේ ම මෙන් කරන්නාහු සමාකාර රූපකාව හා වසන
 මාණවු බිඳිකායාව සමහෙයකින් පාරමිතාවෝ කාරණයෙන් ද, එම පාර
 මිතාහු ණයෙන් ක්‍රමයෙන් පරිණත වුවාහු ලොකොත්තරභාවයෙන් සම්
 හෙතුවකින් නිපන්නාහු ද එහෙයින් ඒ පාරමිතානුසාරණයෙන් ද පලව
 කොට ගිහාගියනක කරණු පිණිස, පළාස හෙ පණිවිනො, සොදි කිනු-

පළාස හෙ පණිවිනො සවිදාසිල
 නෙකතිමමපසුඳුරිසිකතිසෙසාසිඛා
 මෙතනා උපෙකතිති ඉමෙ අස පුරතොව
 පුරතාහු පාරමි ණො ජනනානවිකෙත-70.

දනසිලනෙකතිමපසුඳුරිසිකතිසෙසාසිඛා මෙතනා උපෙකතිති,
 දනස, සිලස, නෙකතිමයක්, පසුඳුර, විකසි. සොහානිස, සත්‍යය, සිද්ධි
 ගත, ඉමෙතිස, උපෙකතිය යනා ඉමෙ සපාරමිතණි, මේ දසයා මන
 ණයෙන්; සුමි, පමිහ කොට; පුරතො [පුරන්නාස], පුරන්නාවු; න,

* ඇතම් පොතක-බලන්නාවු.

නුමවහන්සේගේ; අඟහ, රූපවිභාගිකානුමයන්; පණ්ඩිතො පසිය
 ඉටු, පුණ්ඩිතෙති පටන් ගෙන ගිණි (ගෙවත්) පණ්ඩිතෙති පටන් ඉතා
 මනහර කොට රූපකාය ද අභවිච්ඡාදනානුමයන් ඇති කොට වී
 හත් ද පිරුවා මෙන්; (නොහොත්) පණ්ඩිතො පසිය, පුණ්ඩිතෙති
 පටන්; සුඛා, පවිත්ර කොට; පුරුහො, පිරිමි ගෙතු කොට ගෙණ; හෙ ඉ
 ටු, දන් මේ පණ්ඩිතානුමයෙහි නුමවහන්සේගේ උත්තමානුමයෙන් රූ
 පකාය ද වස්ත්‍රානුමයෙන් ඛණ්ඩාය ද පිරුවා මෙන්; ජනනානං
 අඟහ, ජනසමූහයන්ගේ උහසානුමයන් *; පුරුහො, පුරත්වා, සමස්ත
 අග්‍රා වූවුන් සමූහ වූවුන් හෙරෙත්වා,

පනතුතා රුහුණ පණ්ඩිතානුමය
 වෙනොධරය කරුණුපලසෙකවුඩා
 සබ්බ ඤාණපලද සතිවාටගුහා
 තං සමුද්දායිකා පාරමිතාලතා තෙ-71.

‘නෙ භාරමිතාලතා නිදිති තිබේ වෙනොධරය පණ්ඩිතානුමයෙහි
 වෙනොධරය, සිත් නැමැති බිම්බ වූ; පණ්ඩිතානුමය, පුණ්ඩිත නැමැති බිම්බ
 වූවක් ඇති (නොහොත්) පුණ්ඩිත නැමැති බිම්බ කෙරෙන්; පනතුතා රු
 හුණපලස, පුකාතිලතාව අභිකුරුවෙහි උපාගරෙහි තරුවෙහි වට පැමි
 ගෙණන්නාක් මෙන් පැමිණිනලද උත්තරෙහි තරුවෙහි ඇති (ගෙවත්)
 මතුමත්තෙන් උත්තමානුමයෙහි වට පැමිණියා වූ; කරුණුපලසෙක
 වුඩා, සංඝායකෙහි දිගින් තා සතුන් කෙරෙහි පනතුවූ කරුණු සෙන් පා
 රමිතානුමය මඟින් කරුණු නැමැති ජලයෙන් වත්කිරීමෙන් වැ
 සුනා වූ; සතිවාටගුහා, පුකාතිලතාවක් කර ගවමිණිකාදීන් නොවැද්දී
 වැට කොට රන් තා මෙන් පාරමිතාලතාව කර පාපානාමිණිකාදීන් නො
 වැද්දී කර නැමැති වැටින් ක්ෂාලද්ද වූ; සබ්බ ඤාණපලද, සම්ම
 ඥානානුමය නැමැති ජලය දෙන්නා වූ (නොහොත්) සම්ම ඥානානුමය හා
 ලොකොපායාපලයන් දෙන්නා වූ; නෙ පාරමිතාලතා, නුමවහන්සේගේ
 පාරමිතා නැමැති ලතා නොව; තා සමුද්දාය, ඒ සමූහයක සමස්ත පලය;
 දිසතු, තමා සෙවන කළවුන්ට දෙවා.

අබොධිපුණ්ණම් පදිසිදිනාදිතො තෙ
 සමහාරාලසිතපතිකාමාහිවුබො
 සංපුණ්ණපාරමිතානුමයානං තං
 සබ්බ ඤාණපලද පණ්ඩිතෙති-72.

තෙ, නුමවහන්සේගේ; පදිසිදිනාදිතො, දක්ෂාලද අදිසිතෙහි පටි
 න්; අබොධිපුණ්ණම්, අප්‍රප්‍රබෝධය ඇත්තා වූ (අද්භෝ නොහොත්)
 බොධිඤාන නැමැති මැදිපොහොස දක්වා (නොහොත්) බුද්ධ මැදිපො

* ජනනානං අඟහ; ජනසමූහයන්ගේ උහසානුමයන්; සි ඇතම් පො
 නක.

ගොස දක්වා; සමහරකාලසිතපංක- කලාපමරණ කාලවිසමුහුරුප
 ස්වයංගති (දේවත්තාගොතොත්) බොධිසමාරසමෙරණානු නමැති ඉ
 හුලාප්පායන්; කම්මිට්ඨායා, කුමාරෙත් වැඩුනාලි; පමිට්ඨාය-පොඩි
 කලා පමිත් (දේවත්තාගොතොත්) පිටිට්ඨසිත් මනලාලි; පාරමිතානු-පර
 මිතානු-පාරමි (දේවත්තාගොතොත්) පාරමිතානු නමැති; අමිත
 රසි, පමිත්තාලි ආධාරයෙන් ඇති නමිත් (දේවත්තාගොතොත්) භික්ඛු
 භාරයෙන් ඇති නමිත් පොතරයෙහි කිසිකලෙ වතු නමි; භාලු, භාලු
 නමිත්තයෙහි පමිත්; සමිත්ති-සිත්ති සති නමැති; කුඤ්ඤාදිති, කුඤ
 ප්‍රජාපත්තා කෙරෙව්ප්පායන්; පබොධිසමය, ප්‍රබොධි පොරෙවා (හෙව
 ත්) භික්ඛුභාරයෙන් සමිත්ති කරමින් සමිත්තිකරුදු, පොරෙවා වා
 ප්‍රකාතිවතුයා ජනානා පමිති කොට පෙණිනුදවස් පමිත් මිදිපො
 ගොස දක්වා ඉහුලාප්පායති කුමාරෙත් වැඩි මුරලොව අමාරෙත්සමි
 ස කරවා කුඤ්ඤාදිප්පායන් ප්‍රබොධි කරන්නා මෙන් පාරමිතානු නම
 පුරු කොට මුඩිකාරකමිත්තිකා කවුරු දේවත්තා පරිණා කොට දුටුවු ආ
 දිදිතයෙහි පමිත් මුදුලු දිදිපායන ස දක්වා බොධිසමාර සල ඉහුලා
 ප්‍රජාපති කුමාරෙත් වැඩි මුරලොව භික්ඛු නමිත් පොරෙවෙත්සමි ස කර
 වා නමිත්තයෙහි ප්‍රබොධි පොරෙවෙත්සමි ස කරවා කුඤ්ඤාදිප්පායන්
 ප්‍රබොධි පොරෙවෙත්සමි ස කරවා කුඤ්ඤාදිප්පායන්

මෙසේ සාමාන්‍යයෙන් දඬුවම් තැනුණු රණයෙන් හිතැසිවන සතුන්ට දැන් විශාලතෙයින් තදනුසීම රණයෙන් ආශීසනය කෙරෙත් -

ਘੋੜ ਚਿਥੀ ਤੇ ਸੇਵਾਵਿਸ਼ਵਿਦਯਾ ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ, ਆ

ද්‍රව්‍යානුකූලයෙන් ද්‍රව්‍යානුකූලයෙන්

සංවිධායක මණ්ඩලයේ සභාපතිවරයා සඳහා

ප්‍රාතුකර්ම, හා ඵලං ඛලා සමුදානතු-73.

කිං, තනිවකන්සේ; දඬුවම්නලා, පිළිකිටු පුණ්ඩරෙකි පවත් (කෙටි
ත්) ආර්ථිකයෙන් පවත්; අපවිත්රිකවට්ටිව පිළිකිටු, පහිනිකවසෙ
ති නිව්වාණප්පයාගේ ලාභය හා දායක දක්වා; දායකවනවා, දායක
විසර්ග ද *; දරි, නැවත; දායකවනවා, දායකයාගේ පරමපරා ද;
සභා සංවිධානී, සම්මේ වැඩුණේද; එමගින් පරිදර්ශය; ප්‍රකාශ, සකි
සේ; උත්තරාග්‍රහණය, නිව්වාණප්පයාගේ වැඩිවැඩිපිළිකිටු; බල, එකානන්
සේ; සම්මේ නිව්වාණප්පයාගේ වැඩිවැඩිපිළිකිටු.

ආර්මිකතා පසු කි යාම් තවත්නම් මෙය

විකිංචිතාසනායං සුචි සිලතායං

මෙහිදීද මධ්‍යස්ථිති ලක්ෂණයන්.

සෞඛ්‍ය තාම් හවිනිසිතානුමේතං-74.

ආරම්භකොපහතුව, ආරම්භකයෙහි පටන් (හෙටත්) ප්‍රණීඩනයෙහි පටන්;
සාමාන්‍යවනා, අනිද්‍රව්‍යයෙහි දක්වා; විභාගිතාසන්නය, නාදයාමය

* ඇතම් පොතක, දුනපාරමිතාවද.

මහණදී විසින් සුඛ කරණලද සොඳු හරණලද පාපකාලයක් ඇති;
 සුඛ, එහෙයින් ම පවිත්‍රවූ; මෙතනාදසා-මෙමිත්‍රිකරුණි නැමැති මධුරසී
 හලතාස, මුරුත්තරයන් හා සිතුවන සන් (හෙවත්) මෙමිත්‍රි නැමැති මො
 ලියවීමෙන් හා කරුණු නැමැති මෙතනාසුරුණයන්; උපපතං, සුභාසු;
 හව සිලනොසං, නුවනක් සේ සිලපාරිමිතා නැමැති පලය; නා ඉව,
 නුවනක් සේ මෙන් නුවනක් සේ සුඛ කලා මෙන්; එතා හවතිසසිතප්
 හතො, මේ හව ශ්‍රීත වූ සභයන්; සොබෙතු, සුඛ කෙරෙවා, පාපකාලය
 රහිත කෙරෙවා.

ආපමිත්‍රි මහතමනි නිකම්මණ්ණියොහා
 පසාය නමප්පවිතො පරිපුණ්ණොහො
 එවං සංඛාරාහරණො අප්ප නිකම්මණ්ණො
 එවං ජනා හවද්ධා ඛලු නිකම්මනතු-75.

නං පහවතො පසාය, ජ දහපාරිමිතාවක් ප්‍රනවර්තියෙහි පවත් පුර
 ණය පිණිස සිතින් දො හත්පන්සෙහි පවත්; ආපමිත්‍රිතො, පමිමානම
 යෙහි අභිනිසුරුණය දක්වා; පරිපුණ්ණොහො, සිසුලු ලත් සම්පුණ්ණවූ
 සමාවූ ශාසනයන්; අභිනිකම්මණ්ණියොහො, අභිනිසුරුණයෙහි විශිෂ්ට
 වූ නික්මීමෙහි අභියෝගය (අනන්‍යය) හෙතු කොට ගෙන; එවං, නුඹට
 හත්සේ; සංඛාරාහරණො අප්ප, සිතලු හව නැමැති ශාසනයන්ද පවා;
 නිකම්මණ්ණො, නික්මුණයක් ද; එවං, එපරිද්දෙන්; ජනා, සභයෝ; හ
 වද්ධා, සංසාරදුකකයෙන්; ඛලු, එකානතයෙන්; නිකම්මනතු, නික්මෙ
 ත්වා.

එකගතොපලතල නිසිතාවිරං ඩි
 ධාර සුචිතතුසුචලෙ සභිදණ්ඩබ්බෙ
 නිබ්බිප්පි ලකිකි භබ්බසිති සන්තරිතකිං
 ඩිතො තරෙවමනුච්ඡිකිතු ජනතුඛිතො-76.

සභිදණ්ඩබ්බෙ, සරණය පිණිස ගමණය පිණිස (දේවෝ නොහො
 ත්) සභි ප්‍රබන්ධ නැමැති දණ්ඩෙහි බිඳනාලද නිසුවාලද; සුචිත-ඉ
 තා පිරතුරුවූ (දේවෝ නොහොත්) සොනනවූ සිත්තැමැති; උසුචලෙ,
 සීතලමුඛෙහි; ඩිධාර, හැමතලෙහි ම නිසුණුව වරත්නාවූ ධාර (දේවෝ
 නොහොත්) ප්‍රඥා පැවැති ධාරා හොම; එකගතො, එක්ව සාමන් පැ
 වැත්මෙන්; උපලතල, සිලාතලයෙහි; (නොහොත්) එකගතා උප
 ලතලෙ, සමාසි නැමැති සලකාවෙහි; * විරං, නො වනාක් කලක් ග
 තාහසාධිත වතුරසඬබ්බසලපකාලාබ්බ බොහෝතලක්; නිසිතා, ගතා
 තිසුරු කරණලදී; ලකිකිකි භබ්බසිති, ලකුණක් මත පවතින (දේවෝ
 නොහොත්) ත්‍රිලකුණ නැමැති දන්තෙහි පිහිටිමි ඇති; නො ඩිතො,
 නුවනක් සේ මසින් හරණලදී; සං, සමාසවූ; නිලකිකි, ලක්තණයන්;
 (දේවෝ නොහොත්) නිලකිකි, අනිතනදී තුන්පරිද්දෙන් ලකුණවූ ද

* ඇතමි පොතක-සලවවෙහි,

නසුතුටු; සං, අනම්‍ය පව්‍යකඩකඩකතවූ කෑ; (නොහොත්) සනථි ලකාං, නිවන් නැමැති ලක; නිබ්‍රැහි, සමාජ වද්දෙද; එවං, එපරිද්දෙන්ම; ජනතුඩානා, සනිසන් වසින් ද හරණලද්ද; අනුච්ඡිකා, ඒ අනුව විදිවා — ඒ යොධ වූ නුවන්ගත්තේගේ පුද්ගලයා වද්ද බලා න දනුසරයෙන් ජනතුත්ගේ පුද්ගල ද එකිව විදවා.

නිං පාරමිප්පනිසිං චතුර්හබ්‍යාසු
සංඝිති සුතාරි චිරං ජනකොව සිංහුං
සප්පනාපිකාමථලොසි යථා ච සොච
එවං ජනා විරියතප්පලමෙධයනා—77.

ජනකො, ජනකරජනු; සිංහුං, ඉව, සාහසය මෙන්; සො, නුවන්ගත්තේ; පාරමිප්පනිසිං, පාරමිතා නැමැති සාහසය; චතුර්හබ්‍යාසු, චතුර්විධයෙහි නැමැති සතරගාතයෙන්; චිරං, ලක්ෂ්‍යාධිකවතුරසඬායකාලයක් මුළුල්ලෙහි; යථා සුතාරි, සමාජ මනා කොට පිනු සේක්ද; සො ඉව, ඒ ජනකයා මෙන්; යථා සප්පනාපිකාමථලොව අසි, පමිසේ පැමිණෙන ලද විසිප්පලත් ඇතිවූ සේක්ද; එවං, එපරිද්දෙන්; ජනා, සනිසන්; විරියතප්පලං, විසිද විසිප්පලය ද; එධයනා, වඩන්වා.

සහසාපරධානපොසු චිරං සුධනානං
ඛනාසුචණ්ණසාතරූපසමනානිවතා
සබ්බාපරධසෙසි නිමසෙසනමෙවං
සබ්බෙ ජනාපි ඛණ්ණනා හපනතු සනාතිං—78.

සහසාපරධනපොසු, සනිසන් නුවන්ගත්තේගේ කලාවූ පෙරධ වැසි වූ (නොහොත්) අපරධ නැමැති වහනිපුවසෙහි; චිරං, ලක්ෂ්‍යාධිකවතුරසඬායකාලයකාලයක් මුළුල්ලෙහි; සුධනානං, මනා කොට දවනලද; ඛනාසුචණ්ණ-එහෙයින් ම කණිකාවූ සුචණ්ණයෙන් (දේහ) නොහොත්) සනාති නැමැති සනාතනයෙන්; සතරූපසම-සතරණලද රූපයක් හා සදූහවූ; (නොහොත්) ඛනාසුචණ්ණ-සනාති සද්දාණයෙන්ම; සතරූපසම-විවිධලද රූපයක් වැනිවූ; අනුමානා, පැමිණි අනාම ඇති; නිම, නුවන්ගත්තේ; අසෙසා, අන්තිමයෙන් විසින් සහනය කොට නොගැස්සාවූ; සබ්බාපරධං, සියලු පරධ නාස්; අසෙසි, සමස්ත සහනය කළ සේක් ද; එවං, එපරිද්දෙන්; සබ්බ ජනාපි, සියලු ජනයෝ ද; ඛණ්ණනා, සනිසන් වැනිවූ; සනාති, සනාතනය; හපනතු, හපනය කෙරෙන්නා.

ලකාධිකං චතුරසඬායකප්පකාලං
සච්ඡෙදන සුඤ්ච පරිනාමිනාමිනො තෙ
වාචාස සච්ඡෙදිතාස සමෙහානි ජනතු
එවං විසුච්චිතා ජනානාසවනතු—79.

ලකාධිකං, ලක්ෂ්‍යයක් අධික කොට ඇති; චතුරසඬායකප්පකාලං, චතුරසඬායකාලයක් මුළුල්ලෙහි; සච්ඡෙදන, සහනයෙන්; සුඤ්ච, සුඤ්චයෙන්; වාචාස, සච්ඡෙදිතාස සමෙහානි ජනතු එවං විසුච්චිතා ජනානාසවනතු—79.

අභිමතස්ස; පරිභාෂිතවාචිකා, ගල්වනලද පුරුකකරණලද වාක් ඇති; ගෙ, නුබ්බන්තස්සේ; සම්මුද්ධාස, සත්‍යානුරාග නැමැති සංඛ්‍යාවන්ත ඇති පන් ඇති; වාමා, වාග්ගතනාම හා; ජනා, සතිසෝ; සමෙහි, සමයේ එක්වෙද්ද සංඛ්‍යාව කෙරෙද්ද; (නොහොත්) සම්මුද්ධාස, සත්‍ය නැමැති පලස්සු ඇති සංඛ්‍යාවක් ඇති; වාමා, වාග්ගතනාම කරණ කොට ගෙණ; ජනා, සතිසෝ; සමෙහි, ආනන්දාස ද ගෙණ සදහන් ද සමයේ සන්ධිවෙද්ද; (නොහොත්) සම්මුද්ධාස, සත්‍යානුරාග සම්මත සංඛ්‍යා කරණලද්ද (නොහොත්) වතුරාසිසත්‍යානුරාග කරන්නාවූ (නොහොත්) ප්‍රකාශ කරන්නාවූ; වාමා, වාග්ගත කරණ කොට ගෙණ; ජනා, සතිසෝ; සමෙහි- [සං ඵනි], සමයේ සිටිනාණ්ඩු පමණෙද්ද; එවං, එපරිද්දෙන්; ජනා, සතිසෝ, විසුඛවනා, පිරිසිදු පිරිසිදු කරන්නාවූ වචනෙන් ඇත්තානු; හවනා, වෙත්වා.

ආදිනාධිමමෙස්සං වීරසුප්පතිසා

සීසානපාරමමනාවජ්ජද්දි තුස්සං

සත්තනා නොනාපි සථා හි අභෙය්‍යභොග්ගො

ඵවා ජනාපි කුසලෙසු අබ්බිහන්තා-80.

තුස්සං, නුබ්බන්තස්සේ; ආදිනා-ගතනාලද සමාදන්වනලද; ඛ චමනිසං, භික්ෂුවාපරිච්ඡෙති (දේශනා නොහොත්) කුසලෙසු නැමැති පොලොවෙහි; වීරසුප්පතිසා, තරුව සුපිනිතිසාවූ; අබ්බිහන්තා-පිනි විමෙන් උත්තමනාවසව නිසාවූ (දේශනා නොහොත්) අබ්බිහන්තා නැමැති; මනාවජ්ජද්දි, මතන්වූ හෝ පුජ්‍යවස්තුවක් ගෙම; කෙනාපි සත්තන, කවරත්සතෙකු විසින්; සථා, සමයේ; අභෙය්‍ය, බිඳ පිය නොහැකි ද; අභෙය්‍යාහි, බිඳ පියන්නා නම් සොලවා පිනන පමණ කුත් නොහැකි ද; එවං, එපරිද්දෙන්; ජනාපි, සතිසෝ ද; කුසලො, කුසලෙන්; සුපිනිතිනා, මනා කොට ඉටත්වා; (නොහොත්) කුසලෙසු, කුසලෙසුකෙසු; අබ්බිහන්තා, පිනිටත් වා.

එවං සබ්බසත්තවීරහාටිතමෙත්තවීතා

නොගෙස්ස සංසමිතකොධමනානුත්තායො

ලොකුත්තාරන්තරාදිතං හිතමාවනිකො

එවං ජනෙසු ජනා හිතමාවනානු-81.

එවං, නුබ්බන්තස්සේ; සබ්බසත්ත-සත්තානිගමදගත් හැමසතුත් කෙරෙහි; වීර-කප්පකලගණනිනුද පමණ. හො කොට ගත හැක්කාවූ බොහෝ කාලයක් මුළුල්ලෙහි; හාටිත-බවනලද; මෙත්තවීතා-මෙත්තින් නැමැති; නොගෙස්ස, පලෙන්, සංසමිත-විමෙසයෙන් නිවනලද; කොධ-ප්‍රතිභ නැමැති; මනානුත්තායො, මනාවනිකකකිය ඇති සේක් ද; ලොකුත්තාරං, ලොකුත්තාරවූ ද; හදිතං, ලොකුත්තර වූ ද; හිතං, අප මණ්ඩන; අවනිකො, සිසු සතුන්ට එළවූ සේක් ද; එවං, එපරිද්දෙන්; ජනෙසු, ජනයන් කෙරෙහි; ජනා, ජනසමූහයෝ; හිතං, හිතයක්; අවනනා, එළවත් වා.

ත් ද පාපයන් කෙරෙන් හා අසත්‍යරූපයන් කෙරෙන් පූර්ව පුරුදු හෙ
 සින් ද සත්‍යරූපයන්ට සම්පන්නයන් ද සෑදිටි අයී හෙයින් ද එහෙයින්
 ච ලොකයා විසින් පුදනලද හෙයින් ද පාපයෙහි රහසක් නැතිහෙයින්
 ද සත්‍යරූපයන් කෙරෙන් පරිත්‍යක්‍යයක් නැතිහෙයින් ද අයින් නම්
 වූ සේක්දැයි සේයි; සම්මා, සම්බන්ධයෙන් සර්වලක්‍ෂණසුතිවේධවශ
 යෙන් මනා කොට; සං අමුරුසී, ස්වයං විවිභාජනපාරිභාජනිකාන
 භාවිතවශයෙන් සම්පේදත් සේක් ද (නොහොත්) දිනකරකිරණ
 සම්මානවශයෙන් විකසිතවූ පදමසක් මෙන් අභිදමාත්මකයනසම්මානවශයෙන් ස
 මසේ විකාශයට පැමිනි සේක් ද (නොහොත්) සම්මානසිද්ධියෙන් අභි
 සින් පහවූ සේක්ද; සම්පණ්ණ-සම්පණ්ණවූ; විජ්ජාමාරුණි අසී, ත්‍රිවිද්‍යා හා
 අභිවිද්‍යා හා පසලොස් වරණධර්මයන් සම්පේදැතිසේක් ද; සුනතො
 අසී, සුඤ්ජානාත්මය නිශ්චයෙන් ද සංසාරයෙන් මනා කොට නිසි හෙය
 ින් ද සම්මානවශයෙන් සම්පන්න හෙයින් ද අනම්සුඛපරසුඛනි
 භාවයන් පිණිස මනා කොට නිසි හෙයින් ද මනොසු වූ ගමන් ඇතිහෙය
 ින් ද මනාවූ වචන ඇති හෙයින් ද සම්පේද සුනත නම් වූ සේක් ද; ලො
 කා විදේ, ස්වයංසන්තරවනාශාලාකෘත්‍ය අශ්‍යානුසාරී අනාරම්භානුසාරී
 අනාමවිජ්ජානුසාරීවශයෙන් සම්පේද නුඛවහන්සේ දත් සේක්ද; පුරිසදම්ම-ස
 මසේ පුරුෂ නැමැති දමසක්ව; සුසාරජී අසී, මනාවූ නිරුත්තරවූ සාර
 ඵ්වූ සේක්ද; (නොහොත්) පුරිසදම්ම-දම්මසුතු සන්තයන්; සුසාරජී අසී,
 එකම අස්තේතිද දශදිශාසෙති දිවත්තට නිසිවිසින් මනා කොට දමු
 රස්ක් ද; ස්වා අසී, සම්මේ නුඛවහන්සේ දිවත්තවූ නිසි සිසු සතුන්ට
 ඵෙභ්බලාභිකපාරලෝකිකලෝකානුසාරීවශයෙන් අනුශාසනා කරණ
 සේක් ද; (නවද) සාඨීජනසා සාඨීවාහයෙකු මෙන් විනෝදසහනිකයන්
 සංසාරකානුසාරයෙන් එතර කොට නිව්වාණයෙහිමුඛයට පැමිනවූ
 සේක් ද; පුරුසී, සම්පේද නුඛවහන්සේ වතුසානත්වබෝධ කළසේක් ද
 සන්තයන් ලවා කරවූ සේක්ද; හඟවා අසී, සම්පේද නුඛවහන්සේ පුරු
 සයින් ද පිනැති හෙයින් ද හඟනවූ ජනයන් ඇතිහෙයින් ද මනොසු
 ගුණයන් භජනස කළහෙයින් ද ධර්මසංවිතාන කළහෙයින් ද සිසු පාප
 යන් බිඳිහෙයින් ද කීර්තිසම්පදධර්මඉන්ධාඨීප්‍රසන්නාධර්මසහයන් ඇති
 හෙයින් ද භවයෙහි වානතනති ඇති හෙයින් ද හඟවත් නම් වූ සේක්ද;

හ නරණලද; නවජනිතනා, නවජනිතයන් හෙදයට පැමිණියා වූ නව
 හෙදයක් ඇති; භූතය, භූතවත්තයෙන්; කලතණ්ණං-මනොඥ වූ
 චණ්ණයන් ඇති(හෙවත්)පැහැ හෝ ප්‍රශංසා ඇති (නොහොත්) මනො
 ඥ වූ භූත නැමැති; රතනං, රතනය (හෙවත්) හමිසවු කුහලවෙහ
 භාව දනාදිකුහලකරණයට බාධකවූ; දුක්ඛ-අපාද්‍යයාගේ වැඩ නැමැ
 ති; අනිවාරජලපද්ධත-නිසිස සොරැය දියස සහ මෙයින් උපදැහ
 වූ; ජනිතෙහෙ, හව නැමැති හෙයින්; අපදා, නිබානගතවස්තුයක් වී
 හා නාගනනවස්තු විනාශය අපදයක් මෙන් වස්තුකොටුවාවාදිමාරයන්
 හෙතු කොට හෙණ සිඬ වන්නාවූද අගණනදිගාවයෙන් සිඬවන්නාවූ
 ද කුහලරතනයෙන් අභාවාය අපදයක් ඇතිකල්හි (නොහොත්) දු
 බානනිතයාදිය සි කියනලද ව්‍යතනියෙහි; නසා, අනෙකොපදවොපදැන
 ජනිතයෙහි අපදපනාවූ ජ ජනනාවට; සුඛං ජීවිතං, සුවයේ ජීවත්
 වනු පිණිස; හවතු, වේවායායාමයේ ජනනා වියින් හෙය නිතිගත් කල
 සොරැය ගේ අන නා ගත් කල ගම්බොලොගත් කල ගාවතුරෙන් නිස
 කල ජීවත් වමින් කියා නිබාන කරණලද ගවරහනජනිත එවද අපා
 දයක් පැමිණි කල්හි ජීවත්වීම පිණිස වේ ද එපරිද්දෙන් භූතවත්තයේ
 ගේ නවභූත නැමැති ගවරහනය ජනනාවියින් නමන්නේ සිත් නැමැ
 ති පොලොවෙහි නිබාන කරණලද්දේ දක් නැමැති නිසිස සොරැය
 දියබස සහ මෙයින් පිබිනවූ හවනාහසෙහි එවද අපාදයෙහි ජනනාව
 සුවයේ ජීවත්වනු පිණිස වේවයි සතු අභිප්‍රායයි.

වාචාවිචිතාවර්ෂනානුගතනිකණ්ණං
 ස්වාමිතාසනානුණ්ණමහාරතනාවලී භෙ
 වේවණ්ණියතනාහි හවං සකලමප්පාය
 නොතං ජනාස සිරිසගමමහපාය-86.

තෙ, භූතවත්තයෙන්; වාචා [වඬු]-වාචා නම් සත්‍යයෙන් (දේවෝ
 නොහොත්) වාක් නැමැති; විචිත්ත-නිප්පිනාදිව්‍යයෙන් (දේවෝ නො
 හොත්)සංසාරානුගතාදිව්‍යයෙන් විසිතුරු වූ නානාප්‍රකාරවූ; වර-රතන
 යොගයෙන් හෝ භූතයොගයෙන් උග්‍රම වූ; නන්තනා, නන්තවට පැ
 මිණියාවූ ග්‍රහ අවුනනලද; අනිකණ්ණං අවුත්ත-සන්ධිකයන්ගේ ශ්‍රීවාසෙ
 හි බහා ලනලද; සංගුණ-වරනන්තනා හෙයින් ම සොහනවූ බන්ධන
 දැනි (දේවෝ නොහොත්) සොහන භූත නැමැති; මහාරතනාවලී,
 මහත්වූ (දේවෝ නොහොත්) පූජාවූ නවරතනයන්ගේ වැල (හෙව
 ත්) රැවත්සෝව්ව; අනනි හවං, ගර්භයෙහි (දේවෝ නොහොත්) නා
 මකාස රූපකාස දෙකෙහිම හෝ වූ; සකලං වේවණ්ණියං, ගර්භවරූප
 හා ගර්භකලගර්භපනාටයෙන් සියලු වේවණ්ණියන්; පපාය, දුරු

* අප වියින් සොසා ගත් සියලුම පොත්ති-වාචාවිචිත්තවඬුනනා, ස
 හ පාඨය ම තිබේ.

කෙටි; ජනසා, ජනසාගේ; සිරිසහම්මලාය, ශ්‍රීකාන්තමහා එක්වීමේ මහලය පිණිස (දේවතා නොගොත්) සොහොසත්වන්නා එක් වීමෙන් වූ අභිවෘද්ධි පිණිස; හොඳ, වේවා.

තං සහනුණ්ථවිදගඤ්ඤුර්පණ්ණි

නිසසදුමානානුණ්ථිරනිපාතනිබොහු

බෙහෙතතභසදුද්දිති ජනා කතලොමහංස

බිජඤ්ඤා කුසලසංසප්පං ලොකතු—87.

තං සහනුණ්ථව-සුඛවන්තයෝග් යොගනම් ගුණසතව නැමැති; දහස-විල්ලි පිහිටාමු; සුභි-කණ්ණි නැමැති; පණ්ණි-නලිත් (හෙටත්) වාරිමාණියෙන්; නිසසදුමාන-වැහෙත්තාමු; අනුණ්ථිර-ගුණ නැමැති ජලයාගේ; නිපාන-සීමෙන්; තිබෙන, හෙත්වු; අභසදුද්දිති, අතම සංසදු අති (හෙමත්) අතම නැමැති; බෙහෙත, සෙසුකුසෙහි; කත-කරණලද (හෙමත්) වජ්‍රණලද; ලොමහංස-ලොමහම් නැමැති (හෙමත්) ලොමහම්නිපාතනිබොහු හෙතෙමු ප්‍රසාදසහිතකුසලවෙනනා නැමැති; බිජඤ්ඤා, බිජයත් සහිත අඤ්ඤායත් අති; ජනා, සහිතයෝ; කුසල සංසප්පං, කුසල නැමැති ශස්සත්තේ ජලය විපාකය; ලොකතු, ලැබෙත්වා, පැමිණෙත්වා — නානාප්‍රකාරයෙන් භාෂණා කරන්නාමු ගුණ සතවයෝ මුද්‍රප්පලයෙන් පිරිණිමු විල්ලාත්තන එහි යොමු කණ්ණියේ විල්ලි එමු නලවැන්නන එයින් මනෝවාරයට හමුවන්නාමු ගුණයෝ නලිත් වැහෙන්නාමු මුද්‍රප්ප වැන්නන ඒ ගුණෙන් මොලොක් වන්නාමු අතමයෝ දිසිමෙන් * හෙත්වන්නාමු කුසුරු වැන්නන ඒ ගුණයෙන් ප්‍රසාදයෙන් හිමිවත් ලොමකුසසහිතමු ලොමයෝ කුසුරෙහි වජ්‍රණලද බිජයත් සහිතමු අඤ්ඤායත් වැන්නනම් මෙහි බිජයත් සහිත අඤ්ඤායත්ගේ අකාංක්‍ෂිත දැති හිමිවත් ලොමකුසයත් සහිත ලොමයත්ගේ ඒ හ මොහොත්තනිබොහු හෙතෙමු ප්‍රසාදයෙන් වූ ප්‍රසාද සහ වර්ත කුසලය ජනා ජනා කදෙදනාගේ අහඳෙපවාරයෙන් ලොමහම් සහිත ගුණ බිජයත් සහිත අඤ්ඤාගුණවර්තන හෙයින් ප්‍රසාදයෙන් උපත් ප්‍රසාදසහවර්තමු ප්‍රථම කුසලවෙනනාවෝ බිජයත් සහිතමු අඤ්ඤායත් වැන්නන අසෙවනප්‍රකාශලාභයෙන් බලවත්වූ කුසලවෙනනාවෝ අඤ්ඤායත්ගේ පරිණත භාවයෙන් වූ ශස්සත්තේ වැනිවූවානු ජල දෙන්නාහයි-‘කුසලසංසප්පං’ යි නිසභලදි.

අපාසිකප්පකුර්දුකිතිදිසකාල

සතභාපිතා නිබ්බලොකවතොකදබො

තාවණ්ණ මොසුප්පසා හසනඤ්ඤා

දුඛා භවනතු මතිවලල්ලෙලිතා හෙ—88.

අපාසිකප්පකුර්දුකිති-අපාසිකාදිදුකිති නැමැති; නිදහසාල-ශ්‍රීකාලයා විසින්; සතභාපිතා, තවනලද; නිබ්බලොකවතොකදබො, සමයන

* පිමෙන්.

ලෝකයාගේ සිත් නැමැති සම් කදවේවායැ කෙනෙක් දැද්ද; හෙ, ඔහු; නංවණන් - නුඹවහන්සේගේ ගුණ නැමැති; වෙසුප්පා, වේසයාගේ සාහිතිරිමෙන් වූ (කොහොත්) තිවිලලෝකවනොකදවේවා, සමයා ලෝකයාගේ සිත් නැමැති කදවේවායැ; හෙ, නුඹවහන්සේගේ; නංවණන් මෙසුප්පා, ඒ සථොයනාගුණ නැමැති වේසයාගේ සාහිතිරිමෙන් වූ; හයනඬුකුරෙයි, සනොයාඬුකුරෙය්; ඉඩා, සමාඩි වූවානු; මතිවලුරිවෙලිනා, ප්‍රඥලනා වීසිත් වදනෙලද්දනු; හවහතු වෙන් වාසනාපදකායෙහි නවගුණයෙහි දැතුලින් හෙයින් සථොයනාවාසගේ වශයෙන් ද වසුචාර වශයෙන් ද වණ්ණමෙඝසායීය දහසුතු.

ගෙනාදිසාථලදිසාසම්චස්ථං ගෙන
සබ්බස්මි සත්තස්මිතමාවතකෙනා සිඛං.
විහතාපථානිගත්තාවච්චිතාවනං තං
භුතානමත්තු මර්තකුතමත්තිසිඛං—89.

තො, නුමටනත්තේතේ; සං, යම් වර්තාදභූතයක් නෙම; හෙතුදසාව
ලදසා-හෙතු අවසාන ඵලාවසාන දෙකයි; පමං අවසිතං, ගුණධිකයෙ
ත් කුමකම්පාදිය දෙතත්ති ම පැවැති නෙයින් සමව සිටියේද; (නොහො
ත්) පං අවසිතං, මනාව ප්‍රවික්ඛයෙන් හෝ පැවැත්තේ ද; සබ්බස්ස, පුණී
ධියෙහි පවත් පරිනිත්තංණය දක්වා ද එතැන් පවත් පවසංවතසරසභප්‍රා
න්තය දක්වාද හැමතැන්හි; සත්තතිතවිච්ඡතෙනා, සකියත්ව හිතඵලව
මෙන්; සිධා, නිපත්ද; චිත්තාපට්ඨිත-චිත්තාපට්ඨ ලක්ෂ්‍යාවූ සිතා නිම
වා ගත නො හැක්කාවූ; අනුභාවචිතාචන්තං, අනුභාවමිතිමය ප්‍රකාශ කෙ
රේ ද; භං වර්තබ්භූතං, ඒ වර්තාදභූතය වර්තයෙන් වූ දදභූතය (නො
හොත්) අදභූතවූ වර්තය; භූතානං, සකියත්ව; අනුබ්බික, ලුච්ඡාසිඛි
ස පිණිස; අනු, බෙවා.

දැන් මර්තාදානසත් සිහි කිරීම පිණිස දිශාමාත්‍රයක් දක්වත්-

අතරකාමුඛිලිකය දාකාලේ
ගඟ්ගඟාලේ පදපව්වක් කපකිනක් ව
නතකිනේ නව පදෙ වනලුකිනි
පදකරුහං සිව්මධ, සරනං දදනා-90.

අනාරක්ෂාව, අතුරුදහස් (නොහොත්) අතුරුවලට; අභිලක්ෂ්‍ය, පැහැ; හතහතානො, බිදිරිතාර්ථකයෙහි හතරැස්ගේ ද සසන්නකයෙහි අභිලක්ෂ්‍යයෙන් ද; නව, නුබවකන්ගේගේ; දහකාලෙ, දෙනසමයෙහි; පදපට්ඨක, පාදයන් පිළිගත්තාවූ; පඬුකන් ව, සත්වුම් මිත්‍යාපද්ධතියේ දෙන ද; නව ජාතකයන්ගේ, පශ්චාත්ථව්‍යයෙහි නුබවකන්ගේ උපක්ෂේපයෙහි; උභයිකා, පොලොව පළා පැන නැගී; පදෙ බතං, පාදයන් දරුවාවූ; පඬුකරුකං ව, සත්වුම් මිත්‍යාපද්ධතියේ දහකාලෙ; සරතං, නමන් කරනු ලබනු ලබන (නොහොත්) සිහිකලවුන්ට; සිව්මයං, කලාත්මකව

(නොහොත්) නිව්වාණවබ්බව; දදනතු, දෙත්වා මෙයින් ජනමානන රසෙහි පාරමිතාපුරණවශයෙන් පැවැති වර්තාදහ්නසත් ද පශ්චිමිතවයෙ හි ජනසූණයෙහි වූ වර්තාදහ්නසත් ද උපලක්ෂණය කෙරෙත්-

සබ්බෙන ඡිව්ජපතිවසිතව සංඛාර
සතොදයාය නව වසසිතවසංඛාර
ලිඛිත ජනසංසමයිසු යථා නථා නා
ධම්මමුච්චුසිව සබ්බෙන නිලෙසදිගෙ-91.

සතොත, සතනිසම්මසා කෙරෙහි; දසාස, කරුණයෙන්; සබ්බෙන, සත්ත්වත්තය හෙතු කොට ගෙණ; ඡිව්ජපතිවසිත-මත්ස්යරජු හුඹවන න්ගේ විසින් වස්සවනලද; වසංඛාර, වසාධාරවෝ ද; (එසේ ම සනික රැණුවත්) තව, හුඹවනන්ගේ විසින්; වසසිත, වස්සවනලද; වසංඛාර, වසාධාරවෝ ද; ජනසංස, සනිසත්තේ; නිලිත, ශ්‍රීතයන්; යථා සමයං සු, සමයේ සන්තිදුටු ද; නථා, එසේ ම; නා, ඒ වසාධාරවෝ; නිලෙසදිගෙ, නෙලෙසදහසත්; ධම්මමුච්චුසිවසං එනතු, ධම්මජලවිචිතේ වසනස ව පමුණුවත්වා; (නොහොත්) ධම්මමුච්චුසිව, ධම්ම නැමැති ජලවිචිත වෙත් ම; සමෙනතු, සන්තිදුටුත් වා මෙයින් හෙතු අවසානජල අව ස්ථාවශයෙන් පැවති වර්තාදහ්නසත් උපලක්ෂණය කෙරෙත්.

දත් මෙතැන් පවත් නාථා පසතිත් පරික්ඛාණයෙන් මැන සතනිති තාවහවු වර්තාදහ්නසත් තත් සද්දමු සුච්චරිතසත් හා එක්කොට අසු සමරණය කිරීමෙන් හිත පතුරුවත්-

ජද්දනනිසංගපතිනා බමනාපරධං
ජේත්වා කරෙ ධිප්තදනනිවර්ති ඵද්දං
ලොකෙ හිතාය ධිප්තා නව දනනිසංග
සෙසා ජනං පිච්ඡුරං ලුහු පාපසනතු-92.

අපරධං බමනා, නිව්වා කළ අපරධය සෘමා කරන්නාවූ; ජද්දනනා ගපතිනා, අධිදනනාගපතින විසින් (හෙවත්) සද්දන්රජු විසින්; ජේ න්වා, කපා; කරෙ ධිපිත-අත නවනලද; දනනවර්, දනෙනාතනමන්; ඵද්දං ඉව, ඵද්ද හුවරව මෙන්; හිතාය, හිත පිණිස; ලොකෙ, ලොක යෙහි; ධිපිතා, හො විසිරෙණයේ අධිසානවශයෙන් තවනලද; නව ද නනවාතුසෙසා, හුඹවනන්ගේගේ දහනවාතුග්‍රෙහසියේ; ජනං, සතනි ස; පිච්ඡුරං, නිවත්තරයව; ලුහු, වහා ම; පාපසනතු, පමුණුවත් වා.

තනෙනමිසාධසයතිනොසමමාලකවිති
බකිණ්ණමුත්තකනනා ජිය ජිප්පකිණ්ණ
කාරුඤ්ඤවාදිද්වුතොදකතිසුඛජ්ඣ
ධාතු සබ්බෙන තව ජනතුසු දුක්ඛදිගෙ-93.

තනෙනමිසාධසයතිනො, එතෙමිස නම් තපස්විභූතේ; අසාමමාලක මුහු, අසප්පමුච්චි; බකිණ්ණ-විසුරුවණලද අතුරුණලද; මුත්තාකන

කා විෂ, මුහුණතෙමයන් මෙන්; ව්‍යාකූණය, විසුරුණුව; කාරුණ්‍යයා
රිද-කරුණ නැමැති මෙසඟෙන්; පුත-නිලිනුනාව; උදකභිභුතිය, උ
දකභිභුතව බන්ධුව දියනිල වැනි වූ; තව බාහු, නුඹවහන්සේගේ ගර්භ
තුනු; ජනතුසු, සතනියන් නෙරෙහි; දුක්ඛදහම, දුක්ඛදහයන්; සමෙ
නතු, සන්සිඳුවත් වා.

රභියා අත්චරණය අසමුච්ඡය
රමෙන දිනනාතිණසංඛනපාදකාව
භුක්තා නයා විරමසමුච්ඡනාගතසා
ලොකසා අත්චිත්තාතිත්ත පතනබාහු-94.

අසමුච්ඡය, පරහිවූව වූ; රභියා, රජවරුන්; අත්චරණය, වැඩෙ
හි හැසිරෙණ පිණිස; රමෙන, රමිජ්ජු විසින්; දිනනා-දෙනෙල; ති
ණසංඛන-නන්ත් කරුණෙල; පාදකා ඉව, මරවැඩිසහල මෙන්; තා
භුක්තා, නුඹවහන්සේ විසින් අනුභව කරුණෙල; පතනබාහු, පාත්‍රබාහු
නොම; අසමුච්ඡනාගතසා, සුභ්‍යසට හමුනොවූ එහෙයින් ම අනාගත
විනෝය වූ; (නොහොත්) අසමුච්ඡ, දෙසනාසුණලොකයට සමුච්ඡ
නොව; අනාගතසා, ලොකොත්තරමාණිකයන් නිවන්පුරයට නොවාවූ
නොපැමිණිනාව; ලොකසා, ලොකයාහට; අසං, වැඩ; විරං, බොහෝ
කලක්; අනුතිත්ත, කෙරේවා.

වුතෙතා ජනානුපදිසා වරහරඤ්ඤ
සසීං සහසාසරදං චිත්තසංඛමො
භාදෙය්‍යගෙය්‍යමුපදිසා නයා පවුතෙතා
ධමමො පවතනතු විරං ජනනාතිතාය-95.

වරහරඤ්ඤ, සුකරනර්ථයා විසින්; ජනානං, සනියන්ව; උපදිසා, උප
දෙස දී; වුතෙතා, කියනෙල; ඤ්ඤබලමො, සුකරිකාභ්‍යාස; සසීංසහසාස
රදං චිත්ත, සැවදහසක් අවුරුදු මුළුල්ලෙහි මෙන්; තයා, නුඹවහන්සේ විසි
න්; ආදෙය්‍යගෙය්‍යං, ග්‍රාහ්‍ය තසජ්‍ය දෙක; උපදිසා, දක්වා; පවුතෙතා,
වදාරුණෙල; ධමමො, ත්‍රිපිටකධර්මය නොම; ජනනාතිතාය, සනියමුහසා
හට සිත පිණිස; විරං, බොහෝ කාලයක් මුළුල්ලෙහි; පවතනතු, පවතිවා.

මාරුරිමදදනාතිතාධිගමං කරෙතා
භුතෙතා නයා විරමනාපයබ්බධරු
සහනාපවහනතිතනෙදුජනසා හනාතා
සධ්ධනතරයමිත තිත්ත සුඤ්ඤ සලප්පා-96.

මාරුරිමදදන-මාරුරිමද්දිනස ද; නිතාධිගමං, හිතසට පැමිණීමද;
කරෙතා, කරන්නාවූ; තයා, නුඹවහන්සේ විසින්; හනෙතා, හන්තය කර
ණෙල; විර-උතුම්වූ; චිතා-පූජාව; ජ්‍යබොධිතරු, ජ්‍යබොධිතර නොම;
සධ්ධනතරයං, සියලු අනන්තය; හනාතා, හනා; ජනසා, ජනයාහට; ස

ලොභවංශනිතරෙකු, ස්වභාවිකවිකල්පය; සුඤ්ඤ, අභිමතය; සංයෝග, සැරවුනේ; ඉන්, මේ ලෝකයෙහි; නිසිතු, සිව්වැන්නෙකු වාසනාපණයක් හුණුකර කළාවූ නුඹවහන්සේගේ හිතනතරය කරවූ මාරගනුහු මැඩ හිතාසිතවය කළ සේක් ද ඒ බොහෝමය තෙම දැනුදු පුරා විසින් හපනය කළාවූ ජනයාගේ හිතබාධකයන් නසා ස්වභාවිකවිකල්පය අභිමතයින් සැරසී සිටිමයි සේය.

දන් සලොකනවු බුබුඳුණනිහමගවාරයෙන් අශිංසනය කෙරෙත්-

සාමොදවණ්ණහජ්ජි ගුණමජ්ජි.

වයන * ලොවිසාසිතා භව සප්පලඛනා †

ඛනිණ්ණපිතතමධුපෙ රසපිණ්ණනා

සමුතාපිතා භුට් පච්ඡානු මජ්ඣකෙය්-97.

හව, නුඹවහන්සේගේ; අයං, මේ සලොකනවු; ගුණමජ්ජි, ගුණය වැනිවූ හෝ වණ්ණනාවට බන්ධනයකිනවු (නොහොත්) ගුණ නැමැති පිප්පර නොම (නොහොත්) ගුණසංහති නොම; සාමොදවණ්ණහජ්ජි, සුඛදයනිනවු පැහැ සෙවුනි; (නොහොත්) සානන්ද ජනයන්ගේ පුංඤ්ඤා භෝ වණ්ණනාව සෙවුනි; වර්ෂාලතා-වර්ෂාව වැනිවූ හෝ ආර ගණයක්නවු හෝ ලිඛනි (නොහොත්) ප්‍රවාහනි නැමැති ලිඛනි; වී කසිතා, පිප්පරවූ; (නොහොත්) උභයපක්ෂයෙහි ම) වර්ෂාලතා, ප්‍රවාහනි ය වැනිවූ ප්‍රවාහනි නැමැති හෝ ලිඛනයක්; අභි, ප්‍රකාශ කොට; කං, ජනමයනයෙහි හෝ වාත්මයනයෙහි; සිතා, බදනාලද්දී, (හෙවත්) නි පදවනලද්දී; (මෙයින් පාරමිතා ගුණයන්ගේ නිපදවීමෙහි නොහොත් ගුණසංහතිපක්ෂයෙහි ව්‍යාපාර සිද්ධිකිරීමෙහි නිපදවීමෙහි) අලතා, සමස්ත බැවින්; අභි, දිව්‍යකර්මදිව්‍යබ්‍රහ්මයන් කෙරෙහි පටන් ප්‍රකාශ වූ සුඛය පිණිස; සිතා, කාර්මිකවූවයෙක් නුඹවහන්සේ විසින් බදනාලද්දී, (හෙවත්) නිපදවනලද්දී; (මෙයින් පාරමිතාගුණයන්) සප්පලඛනා, සාධුපලයට (දේ භෝ නොහොත්) ගොහනවු ලොකිකලොකොත්තරවිපාකප්පලයට හෙතු විමෙන්; මජ්ඣකෙය්, සමයනලොකයාගේ මයනයෙක්; සමුතාපිතා, පැල දීම වශයෙන් (දේ භෝ නොහොත්) පුරවයෙක් අදරකරණලද්දී; ඛනිණ්ණ-නමා කර ප්‍රාප්තිවශයෙන් (දේ භෝ නොහොත්) අලබ්ධිවශයෙන් බවුවාවූ; විතමධුපෙ, ප්‍රකාශිතප්පලපක්ෂයෙහි විසිතුරු වූ හෝ සිත්වැනිවූ හෝ භාවිතයක්; රසපිණ්ණනා, පුෂ්පරසයෙන් පිණිවත්නවු; (ගුණ මජ්ජිපක්ෂයෙහි) විතමධුපෙ, සිත් නැමැති භාවිතයක්; රසපිණ්ණනා, සුඛසම්පන්නිකබ්‍රහ්මතරයෙන් පිණිවමින්; (ගුණසංහති පක්ෂයෙහි) විතමධුපෙ, විසිතුරු වූ ගුණම බොන ජනයන්; රසපිණ්ණනා, ස්වභාවයෙන් (හෙවත්) නමාගේ මධුරභාවයෙන් පිණිවමින්; භුට්, පාට්ටියෙහි; සමනතු [පකාරණ වනතු] අතුරුදන් නොව මාර්ගාසිතයෙන් ප්‍රකාරයෙන් පවතිවා.

දන් බමුණනාසතුනින් අශිංසනය කෙරෙත්-

* මෙර, සතුද සෙදේ, පොත්ති-මරියා. † සප්පලඛනං. ‡ හෙතුච්ඡි.

සමුඛසෙලවලය නර්නර්නනවතා
 තොතතතතො රිපථගා සරියාගරණා
 ධම්මාපගා පුතිවසොතරිතො පුණ්ණානි
 සමහාරසසාසිත වතාතු පාවයනි-99.

සමුඛ-සමුඛයන් වැනිවු හෝ ලොකප්‍රසිද්ධ වු හෝ; සෙලවලය-පථි නවකුසාණේ; අනතර-අභ්‍යන්තරයෙහි යයි; ජනන-දැන්ව හෙතු කොට ගෙණ; අවතා, අභ්‍යන්තර නම්හෙයිත්; අනොනකතො, අනවතරා නම් වීලින් නික්ම; තිපථගා, භූමිපථිනාකාශයකුඩානවුපථයෙන් ගිණ වු; (නොහොත්) සමුඛ-සමුඛ නැමැති; සෙලවලයනතරජ-පථිනව කුසාණේ අභ්‍යන්තරයෙහි වු; අනතවන-වකු නැමැති; අනොනකතො, අනවතරකයෙන් නික්ම; තිපථගා, සුභාසිධිමිනිගාභිකතවුපථ යෙන් (හෙවත්) ත්‍රිප්‍රකාරයකින් පැවැත්තාවු; සති-නිසංසුන් වැනිවු හෝ විවර්තකාගරය සේ නිමිසසාද නොව වෙලානතයෙන් සුසානවු හෝ; සා ගරජා, ප්‍රකාතිසාතරයෙහි පිහිටියාවු; (නොහොත්) යතිසාතරය, හිසු නැ මැති සාතරයෙහි පිහිටියාවු; සුතිවස-සුතිවසයට ජලප්‍රවාහවශයව; (නො හොත්) සබදවශයට හෝ කණ්ණවශයට; ඔතරිතො, බවුබවුත්; පුණ්ණානි, පවිත්‍ර කරන්නාවු; ධම්මාපගා, ධම්ම වැනිවු හෝ සිතාවු හෝ ගතා නොම; (නොහොත්) ධම්ම නැමැති ගතා නොම; සමහාරසසාසිත, සමහාරයන් වැනිවු හෝ ධාන්‍යයට හෙතු වු හෝ සසාසි; (නොහොත්) බෙඬිසමහාර නැමැති සසාසි; පාවයනි, පැවැත්මින් හෝ මුහුණුරුවමින්; ඉත, මේ ලොකයෙහි; වතාතු, පවතිනා.

මෙසේ පෘථිවිධම්මකුතින් ආශිංසනය කොට දැන් ප්‍රතිපත්තිධම්ම කුතින් ඉෂ්ටිංසනය කෙරෙත්-

පඤ්ඤාණකූපසිතපගනවසුගාසි
 සධාලකාරසසිතා සරියොතවතා
 සමපාපයාතු භවසාගරපාරතිර
 සප්පට්ඨානං වර්ධනො පටිපතතිනාවා-99.

පඤ්ඤාණ-සරියොතවශයෙන් ප්‍රතිනිස දැක්තාවු, (නොහොත්) ඤාණය වැනිවු හෝ ඤාණ නැමැතිවුනත්; කූපසිත-කූපාශ්‍රිතවු, (නොහොත්) කූප යෙහි බදනාලද්දවු; පනාස-ත්‍රවා ගන්නාවු හෝ මනා කොට ගෙණ ගතා ලද හෝ, (නොහොත්) විසි වැනි වු හෝ විසි නැමැති වු හෝ; වාසුනාසි, සුලභ ගන්නාවු; සධා-සාකාන්තයෙහි යොන්‍යයයි ගැදහිය යුතු වු, (නො හොත්) ශ්‍රද්ධාව වැනිවු හෝ ශ්‍රද්ධා නැමැති වු හෝ; ලකාරසසිතා, රැවලින් සුසානවු; සති-අනන්තමනසට කාරණ වු හෝ, (නොහොත්) යතිස වැනි වු හෝ යති නැමැති වු හෝ; පොතවතා, නිසමු වා දැන; පටිපතති-ගා ත්‍රාගමනයට කරුණු වු, (නොහොත්) ප්‍රතිපත්තිය වැනිවු හෝ ප්‍රතිපත්ති

සාහරේ, ප්‍රකෘතිසාහරය හෙමි; (නොහොත්) සාසනසාහරේ, ත්‍රිවිධ
ශාසනය වැනිවූ හෝ ත්‍රිවිධශාසන නැමැති හෝ සාහරය හෙමි; සං, න
මා; මනජිතවහං, මනාවිනය කළවූත්ව; (කවරපරිද්දෙන්ද යත්) සොසි
ලය-සුඤ්ඤත්තවශයක් ඇත්තාවූ; අනන්ත-අනන්ත නම් නාහරයයාගේ;
තනුචෙය්න-බොහෝ කොට පටලුව* සිසැරීම ඇලලීමට යොග්‍ය නොවන
හෙයින් තුනු කොට සිසැරීම ඇත්තාවූ; සුඤ්ඤත්තවෙසලෙන, ප්‍රතිතිස
ඇත්තාවූ මනවිපච්ඡේදයෙන්; (නොහොත්) සොසිලය-සොසිලයාගේ
වැනිවූ හෝ සොසිලයාගේ නැමැති හෝ; අනන්තනු, අනන්ත නම්
නාහරයයාගේ දරණවැලයෙන්; වෙය්න-වෙලනලද පටලුව සිසාරණ
ලද; සුඤ්ඤත්තවෙසලෙන, සුඤ්ඤ වැනි (දේවෝ නොහොත්) සු
ඤ්ඤ නැමැති මනවිපච්ඡේදයෙන්; මනජිතවහං, ඇලලුවත්ව; අමිතං, සුධා
ව (දේවෝ නොහොත්) නිව්ඤ්ඤා; වෙ, එසානනයෙන්; දිසතු, දේවා.

ශාසනමුඛයෙන් දක්වූ ත්‍රිවිධසම්මුතියෙහි නිව්ඤ්ඤා ඇතුළත් නොක
ළහෙයින් දැන් ඒ නිව්ඤ්ඤායෙහි අශිංසනය කෙරෙත්-

වුගෙතාන තෙනා විධිනා විධිනා තෙනා තං
ලබ්බානුකූලමිතං ඛිලදෙසනාසං
අච්චනාගරගජරතාමරණභිභූතං
භූතං කරෙතු අමරං අජරං අරෙගං-101.

ඛිලදෙසනාසං, සංදක්ඛවූ වාතපිත්තාදිදෙසයන් (දේවෝ නොහො
ත්) පච්චෙකොඛිලදෙසයන් නසන්නාවූ; (නොහොත්) අඛිලදෙසනා
සං, සියලු වාතාදිදෙසයන් (දේවෝ නොහොත්) රුකාදිදෙසයන් නස
න්නාවූ; තං අමිතං, ඒ පිසුමක්, (දේවෝ නොහොත්) නිව්ඤ්ඤා; වු
ගෙතන තෙන විධිනා, අනන්තනුගහොගාවලින් වෙය්න මනවිපච්ඡේද
යෙන් මනවිනයයි කියනලද්දී ප්‍රකාරය හා සමග; විධිනා, දෙවෙයෙන්; ත
තො, ඒ ප්‍රකෘතිසාහරයෙන්; ලබා, ලදින්; නිව්ඤ්ඤායාසං සොසිලයන
නනනුචෙය්නමනවිපච්ඡේදයෙන් මනවිනයයි කියනලද ඒ ප්‍රකාර
ය හා සමග පුරුකාතලපනිශ්‍රයකුගෙයෙන් ඒ ඥානසාහරයෙන් ලදින්;
(නොහොත්) තෙන, ඒ සමීඝයන් වීසින්; වුගෙතන විධිනා, උත්තම ක
ලාපසම්මිඤ්ඤාදී ප්‍රකාරය හා සමග; විධිනා, පුරුකාතලපනිශ්‍රයකුගෙය
ෙන්; තෙන ලබා, ඒ ඒ අවසානප්‍රතිපත්තිවූ වාණික්‍යණයෙහි ලදින්; (නො
හොත්) වුගෙත, ප්‍රතිපත්තියෙහි; තෙන, නමු වූ; විධිනා, විධිනු වූ ප
ඤ්ඤාත්තවූ වීසින්; (හෙවත්) විධිනා, පුරුකාතලපනිශ්‍රයකුගෙය හා ස
මග, (හෙවත්) එයින් සහිතවූ; තෙන, ඒ ප්‍රතිපත්තිය හෙතු කොට ගෙ
ණ; ලබා, ලදින්; අනුභූතං, අනුභව කරණවූදේ; අච්චනා-අභිභූත
ත්; රෙගජරතාමරණභිභූතං, ව්‍යාධිපරමරණීන් මඛනාලද්දවූ; භූතා;

* පටලුව, පොත්ති.

සතළිසමූහයා; අමරං, මරණ නැත්තනු; අජරං, ජරා නැත්තනු; අ
රොගං, රෝග නැත්තනු; කුණා, කෙරේවා.

මෙහේ දැනටිබිඳුණුකුරින් ඉන්ඩායනය කොට දැන් අභ්‍යාසයක
කුරින් අභ්‍යාසනය කෙරෙත්-

සබ්බමුඛපරමිජයානානබ්බමරංසි

ප්‍රඥා ධර්මානුකූල සංචාරක සංස්ථාව

සඳහා වේදානිකයන් සම්මුතිය සමාධි

සද්ධානුකූලයා දිසතු සාසනවාපිත්තො—102.

සබ්බමාරුප-භවිතොති හෝ සුඤ්ඤා හෝ සභාවයෙන් බබළන්නා වූ හෝ ජනයන් දැලවන්නා වූ හෝ, (නොහොත්) සබ්බමාරුපයන් වැළිවූ; රවි-සූර්යා කෙරෙත්; (නොහොත්) සබ්බමාරුප-සුඤ්ඤාසභාවයෙන් හෝ භූණයෙන් හෝ බබළන හෙයින් ද තමන් සබ්බමාරුප භාවී හෙයින් ද සබ්බමාරුපයෙහි කියන ලද සමීඤ්ඤ නැමැති; රවිනිත්තන-සූර්යා කෙරෙත් නික්මුනා වූ; ධම්මරංසි-ප්‍රකෘතිරැකීන් හෝ ධම්මය වැළි රැකීන් හෝ, (නොහොත්) ධම්ම නැමැති රැකීන්; ධුරාලා, විකෘතිවූ; ධුත-වාතයෙන් සොළවාන ලද; අඛණ්ඩ-අඛණ්ඩපත්‍රයක් ඇති; (නොහොත්) ධුතඛණ්ඩ ල-ධුතඛණයන් වැනි වූ හෝ ධුතඛණ නැමැති වූ හෝ පත්‍රයක් ඇති; සංවර-සොහන වූ හෝ උභූතිවූ; (නොහොත්) සංවර-සංවරයක් වැළි වූ හෝ සංවර නැමැති හෝ; කෙසරුලී, කෙසරුලයා ඇති; සමාධි-මනාව පිනිවිනා වූ, (නොහොත්) සමාධිය සේ නිශ්චල වූ හෝ සමාධි නැමැති වූ හෝ; සත්තාණන්ධකො, සොහන වූ කණිකා ඇති; සංඝයන-සොහන වූ ජලාදියට අධාර වූ (නොහොත්) ආසනය වැනි වූ හෝ ආසන නැමැති වූ හෝ; වාපිජාතා, තවාකයෙහි හටගන්නා වූ; සඤ්ඤා-සඤ්ඤා වැනි වූ හෝ සඤ්ඤා නැමැති වූ හෝ; අරවිඤ්ඤානරො, පදමසමූහ නෙමි; සමධුරු, සොහන වූ මකරඤ්ඤා, (නොහොත්) ලෝකික ලෝකොත්තර සුබමයක් නැමැති මකරඤ්ඤා; දිසාභූ, සියලු සතුන්ට දේවා.

ප්‍රඥාසංවේදිතයට කාරණය වූ පැහැරැහැබෙව්‍යයෙන් හා සනාතානුසාරීත්වයෙන් වැඩුනා වූ ප්‍රීති ඇත්තක්වූ ඉසිත් මේ පද්ධතියක නිපදවන ලද සිද්ධතාවයක්, සනාතත්ව ඒක සාදරණය වන වශයෙන් සිඛවත්තාවූ හිතාශී සත්‍ය කෙරෙහි, හදකාරවූ ද හිතාශී සත්‍යවාරයෙන් සිසුලු හිතාශී සිසිල් වූ ප්‍රකාරණ හෙයින් බුද්ධත්වයෙන් හෙයින් ඒකසේ බුද්ධත්වයෙන් සමය දක්නට සත්පුරුෂත්වය මුලකාරණ හෙයින් සද්ගුණත්, කෙරෙහි හිතාශී වේශයෙන් කවසුනුවට ද යන ඒ දෙකම නමත් කෙරෙහි ඇති හෙයින් අනිච්ඡා කොට තුබූ නමක් වෙන් නාමයෙන් ම ඒ අනිච්ඡාගමය වන නිසාව ද හතුවන්නෝ “ආනන්ද” සනාතී නාමාවක් ප්‍රකාශ කළේ.

ආනන්දරත්නාදිමහායනික
නිව්වප්පබ්බසද්ධිපටිපාදියෙවනසි
බුධපටියෙන සනුබුද්ධාදිපටියෙන
චේතසිනා රචිතපථමධුමපිබනතු-103.

ආනන්දරත්නාදිමහායනික-ආනන්ද නම් චතරතන මහාභිචර
යා වැනිවූ, (නොහොත්) මහාභිචර නැමැති; නිව්වප්පබ්බ-දිනකරකීර
ණයෙන් නිරන්තරයෙන් පිපි සිටිනා, (නොහොත්) ඉන්තරයක නිහා
වැසෙනයෙන් නිරන්තරයෙන් විකාශයට පැමිණියවූ; පදම-ප්‍රකාශවූ දෑ
මය (දේහෝ නොහොත්) පදමය; පිසසෙවනා, ප්‍රියව ප්‍රීතිපුරුකරව සෙවූ
නාස්තුදවූ; භනබුබුද්ධාදිපටියෙන, එහෙයින් ම නිරන්තරයෙන් දිනකරකී
රණයෙන් හෝ සැනසෙන් හෝ විකෘතිකයාගේ සෞරභයාගේ භෞත
බාහුලතාදී ගුණයෙහි හෝ ප්‍රියවූ, (නොහොත්) සන-අතිශයින්; බුබුදු
ණපටියෙන, බුද්ධාදිපටියෙන ප්‍රියවූ ඒ කාරණයෙන් මෙන්; බුබුද්ධාදිපටියෙන,
බුබුද්ධ නම් වූ; චේතසිනා, වෘත්තීයාත්මකයා වියත්, (දේහෝ නොහොත්)
භිචර නැමැති භාග්‍යා වියත්; රචිතපථමධු, බදනාලද්දවූ පද්‍ය
ය වැනි මධුව, (දේහෝ නොහොත්) පද්‍යනැමැති මධුව; අභිනි, සතනි
යෝ; පිබනතු, බොත්වා-ආනන්දමහායනිකප්‍රබුධපද්ධිපටියෙවනසෙන්
ලද කවිකීමකරණයෙන් බදනාලද ලොකාරකමධුව බොත්වයි යේ
සි-බුබුද්ධ විකෘතියෙහි සමාසමධුබව වා පිසෙති බුබුද්ධයෝ, සන නි
ව්වප්පයෙන් භාග්‍යාද භිචරයා ද යයි එම නිව්වප්පාදියෙන් විදහා,
නිව්වප්පබ්බසද්ධිපටියෙවනා යන්නෙන්ද, භනබුබුද්ධාදිපටියෙන, යන්
තෙන් ද දක්වූ හු එසේ දක්වීමෙන් ද බාහුලතාදීගුණප්‍රියකරයෙන්
සද්ගුරුසංසෙවනය ද සද්ගුරුසම්මානයෙන් සත්සම්මවිවෙකය දන බුද්ධත්
කෙරෙහි භක්තියද ඇති හෙයින් * භිචරද වන්නේය එසේ භිචර පරිණ
නවූ බුද්ධ ඇත්තක්හු වියත් රචිත පද්‍යය ආභාදයට නිසිද වන්නේය එසේ
ආභාදනීය හෙයින් සරිලියෙයින් වැඩුනාවූ සනිතිකතාමිතියෙන්
ඒ ආභාදකවශ්‍යත්වයෙන් වන්නේය ඒ පිට ද හසනවිකාණ්ඩාදී අවැරි
නට සමනට වන හෙයින් අභිනිසබ්දප්‍රයෝගය ද රචිත වන්නේයයි මෙසේ
භාවිතය ප්‍රජට්‍ය කෙරෙත්.

දත්තමත් වියත් සමනවූ අතිවිශිෂ්ටවූ කුලය තාපණපරමයාදිවස
යෙන් සකිලිවූ නොකොට මතුමත්තෙහි වඩවඩා එයින් අසංකල්පවූ
හෙතුව ම පනත්තෝ යමෙසේ ප්‍රාණීහු ප්‍රදයසිංහාසන ම වඩත්තෝ අ
භි හෙයින් පලය ම වඩත්තෝ නම් වෙද්ද එසේ ම හෙතුවහිතයෙන්
ලෝකිකලෝකොත්තර පලය ම වඩනු පිණිස "ඉඨා" යනාදී ශාථාව
ත් ප්‍රයෝග කළෝ-

* සත්සම්ම විවෙකය දන බුද්ධකෙරෙහි ඇතිහෙයින්, පොත්හි.

ඉඤ්ඤා රුපභූතානුකිත්තනවසා නං නං භිතාසිංසනො
විජානාසාති විතානා ඉත යථා සංගොස්ථ මෙතරා ව මෙ
ඵවනාහි භවනානුසාරනර්ථං විතානානු ආබොධි මෙ *
සංගොගො ව ධර්මාහි සත්තානි හවෙ කල්‍යාණමිත්තෙහි ව—104.

ඉඤ්ඤා, මෙඤ්ඤා; රුපභූතානුකිත්තනවසා, රුපභූතාසත්තේ කථිතවසා
සෙත්; නං නං භිතාසිංසනො, ඒ ඒ භිත පතත්තානු; මෙ, මා විසින්; ව
විජානාසාති, රතනානුසාරණසම්මානස ද; සංගොස්ථ, සන්ධිස් කෙර
හි; මෙතරා ව, මෙමුත්ත ද යන මොහු; ඉත, මේ භවසෙති; යථා වානිතා,
යම්ඤ්ඤ පවත්වනලදු ද; ඵවනාහි, මෙඤ්ඤ පවත්වනලද ඔවුහු; භව
නානුසාරනර්ථ, මතු භවසෙති අතිශයින් වඩවවා; මෙ, මාගේ; ආබො
ධි, සමස්ත සංකෘතිය දක්වා; විතානාහු, පවතිත්වා; සත්තානි ධර්මාහි,
පරාධ ආදියට නොයන ද; කල්‍යාණමිත්තෙහි ව, කල්‍යාණමිත්තයන්
හා ද; සංගොගො ව, එක්වීමද; හවෙ, වේවා.

ශ්‍රීමද් අමාත්‍ය ඩබ්ලිව් ආරච්ඡන් විසින් මුද්‍රිත පද්ම මධු නම් කාව්‍යය
හා කදම්බවරණය.

සමාප්තයි.

* තාබොධි මෙ-පොත්ති,